APRIL 2022

Liahona

Visar oss alla vägen till Jesus Kristus

”OÄNDLIG ÄR KÄRLEKEN”

Äldste Soares om att minnas Frälsaren, s. 4

ÄLDSTEKVORUMET OCH HJÄLPFÖRENINGEN

Att hjälpa medlemmar med deras prövningar, s. 16, 32

Det första testamentet om Jesus Kristus

Mitt yrke som professor kräver regelbundet att jag forskar om Bibeln och Dödahavsrullarna i Jerusalem. Min fru Camille och jag har haft förmånen att segla med flera båtar på Galileiska sjön. Vi använder dessa tillfällen till att reflektera över de många skriftställen som talar om haven.

Mika säger till exempel att Jehova ska ”kasta alla [våra] synder i havets djup” (Mika 7:19) – inte några få eller en del av dem utan *alla*. ”Alla” innebär en fullständig benådning. ”Djup” innebär långt under vattenytan, där våra synder försvinner för evigt.

Lyckligtvis kastar Jehova inte våra synder på stranden, där andra kan se dem. Dessutom fungerar havets vatten som ett rengöringsmedel. Genom Jehovas villighet att bära våra orättfärdigheter (se Jesaja 53:11) tvättas våra synder bort. Äldste Ulisses Soares i de tolv apostlarnas kvorum bekräftar att vi genom vår omvändelse försäkras en plats vid hans sida (se s. 4).

Andra profeter i Gamla testamentet har framlagt många övertygande och uttrycksfulla skriftställen om Frälsaren. Det beror på att Gamla testamentet är en text som fokuserar på Jesus Kristus. Det är i sanning det första testamentet om Jesus Kristus.

Jag hoppas att den här sanningen genljuder hos er i år i era studier av Gamla testamentet, och jag hoppas att mitt lilla bidrag till månadens *Liahona* (se s. 40) kan stärka ert vittnesbörd om den sanningen.

Med vänlig hälsning,

Donald W. Parry
Professor vid Brigham Young University

I Gamla testamentet sades det om Jehova: ”Du råder över det stolta havet, när dess vågor reser sig stillar du dem” (Psaltaren 89:10).

I Nya testamentet visade Jesus vem han var när ”han vaknade och talade strängt till vinden och sade till sjön: ’Tig! Var tyst!’” Då lade sig vinden och det blev alldeles stilla” (Markus 4:39).

FRÅN RÄDSLA TILL TRO, AV HOWARD LYON, KOPIERING FÖRBJUDEN

"Vilken ovärderlig gåva vi har fått i det att vi tar del av emblemen som symboliserar Mästarens sargade kropp och utgjutna blod på hans sabbatsdag."
– Äldste Ulisses Soares, sidan 6

HUVUDARTIKEL

Officiell tidskrift för Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga

April 2022 Årgång 146 Nr 4
Liahona 18314 180

OMSLAG

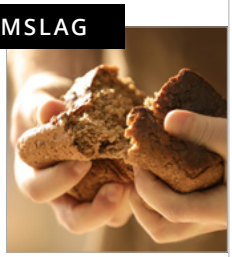

Fotografi från Adobe Stock

INNEHÅLL

4 Alltid minnas honom
Äldste Ulisses Soares
Genom att minnas Jesus Kristus varje dag tar vi emot välsignelserna av hans heliga försoning.

8 Evangeliets grunder
Sakramentet: Ett sätt att minnas Frälsaren

10 Kyrkan finns här
Dublin, republiken Irland

12 Sista dagars heliga berättar
Inspirerande berättelser från medlemmar runt om i världen.

16 Begränsar vi Gud i våra liv?
Adam C. Olson
Biskopen är inte den enda ledaren i församlingen som har kallats att utföra Herrens verk.

22 Berättelser från *Saints*, volym 3
Martyrer som bevarade tron

25 På en helig plats
R. Spencer Hockett
Sakramentsbönerna blev ännu andligare tack vare Billy, en ung man med Downs syndrom.

32 Stödverksamhetens principer
Stå som vittnen om hans befrielse

34 Hur jag går vidare efter min andra skilsmässa
Logan Steele
När jag var utmattad mentalt, känslomässigt och fysiskt, gav minnet av några råd från min morfar mig hopp.

38 Till föräldrar
Jesus Kristus är vår Frälsare

Första presidentskapet: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring
De tolv apostlarnas kvorum: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares
Redaktör: Randy D. Funk

Rådgivande: Sharon Eubank, Walter F. González, Jan E. Newman, Michael T. Ringwood
Verkställande chef: Richard I. Heaton
Chef för kyrkans tidskrifter: Aaron Johnston
Verksamhetschef: Garff Cannon
Redaktionschef: Adam C. Olson
Biträdande redaktionschefer: Brittany Beattie, Ryan Carr, C. Matthew Flitton, Mindy Selu
Tidskriftsassistent: Camila Castrillón

Medredaktörer: Garrett H. Garff, Chakell Wardleigh Herbert, Michael R. Morris, Richard M. Romney, Margaret Willes
Redaktionspraktikanter: Molly Ogden Welch, Alison R. Wood
Art director: Tadd R. Peterson
Design: Fay P. Andrus, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy, Aleni Regehr
Designpraktikant: Hallie Roberts
Samordnare av immateriella rättigheter: Priscilla Biehl Da Silva
Produktionschef: Ammon Harris

Produktion: Ira Glen Adair, Julie Burdett, José Chavez, Bryan W. Gygi, Marrissa M. Smith
Tryckerichef: Steven T. Lewis
Distributionschef: Nelson Gonzalez
Postadress: *Liahona*, Fl. 23, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

KOM OCH FÖLJ MIG

40 Jesu Kristi försoning i Gamla testamentet
Donald W. Parry
Det finns många tecken på Frälsaren i Gamla testamentet, det första testamentet om Jesus Kristus.

44 Var inte upproriska, var inte rädda
Äldste Kevin R. Duncan
När vi sätter vår lit till Herren i tider av ovisshet får vi kraft och vägledning.

48 Hur symboliserar påsken Kristi försoning?
En hjälp i dina studier av 2 Moseboken 12.

UNGA VUXNA

26 ”Jag vet inte vad allting betyder”, och det är okej
Megan Thompson Ramsey
Vad gör vi när vi inte har alla svar?

30 Hellre fria än fälla tron
Claire Kennedy
Fem steg mot att lita på vår tro när tvivel uppstår.

DIGITALA ARTIKLAR

I månadens nummer i Evangeliebiblioteket hittar du artiklar om följande:

- Frälsarens helande kraft
- Lektioner i ledarskap från Moses liv
- Förslag på hur vi kan förbereda våra hjärtan för sakramentet

Gå till liahona.ChurchofJesusChrist.org eller appen Evangeliebiblioteket för att läsa de här artiklarna och mer.

UV: AKTUELLT

Fler artiklar för unga vuxna finns i *UV: Aktuellt* som du hittar i Evangeliebiblioteket under Tidningar eller Vuxna > Unga vuxna.

FÅ MER KONTAKT

Hitta nummer av tidskriften på **liahona.ChurchofJesusChrist.org.** Använd länken på den sidan för att dela frågor, feedback eller upplevelser.

Du kan också nå oss via e-post på **liahona@ChurchofJesusChrist.org** eller via vanlig post på:
Liahona, floor 23
50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT
84150-0023, USA

Liahona (ett ord i Mormons bok som betyder “kompass” eller “vägvisare”) publiceras på albanska, armeniska, bislama, bulgariska, cebuano, danska, engelska, estniska, fiji, finska, franska, grekiska, indonesiska, isländska, italienska, japanska, khmer, kinesiska, kinesiska (förenklad), kiribati, koreanska, kroatiska, lettiska, litauiska, malagassiska, marshallesiska, mongoliska, nederländska, norska, polska, portugisiska, rumänska, ryska, samoanska, slovenska, spanska, svenska, swahili, tagalog, tahitiska, thai, tjeckiska, tonga, tyska, ukrainska, ungerska, urdu och vietnamesiska. (Hur ofta den utkommer varierar för olika språk.)

© 2022 by Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America.

Copyrightinformation: Om inget annat anges får material från *Liahona* kopieras för personligt, icke kommersiellt bruk (inklusive för kyrkans ämbeten). Den här rättigheten kan upphävas när som helst. Visuellt material får inte kopieras om restriktioner för detta anges intill bildmaterialet. Copyrightfrågor bör ställas till Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Fl. 5, Salt Lake City, UT 84150, USA, e-post: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada: April 2022 Vol. 146 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) English (ISSN 1080-9554) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA. USA subscription price is $10.00 per year, Canada, $12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days’ notice required for change of address. Include address label from a recent issue, old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (American Express, Discover, MasterCard, Visa) may be taken by phone or at store.ChurchofJesusChrist.org. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

ALLTID **MINNAS** HONOM

Ju mer vi minns Herren, desto mer kraft får vi att hålla oss kvar på stigen och göra det han förväntar sig av oss.

Vi lär oss i skrifterna om den cykel av framgång och högmod som har påverkat Guds barn genom mänsklighetens historia. När människor mindes Herren hade de framgång. Men när de glömde honom hamnade de i en cykel av högmod på grund av sina rikedomar, tekniska framsteg och utbildningsmöjligheter. Till följd av det blev de ett folk som förkastade Herren och hans förbund.

Låt oss tänka på ett av förbunden vi sluter varje vecka när vi tar del av sakramentet – förbundet att ”alltid minnas honom”, Frälsaren (Läran och förbunden 20:77, 79). Det här förbundet upprepas i båda sakramentsbönerna. Ett viktigt ord i det här förbundet är *minnas*.

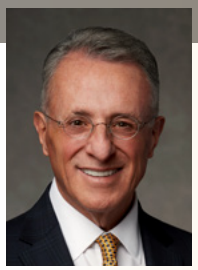

Äldste Ulisses Soares
i de tolv apostlarnas kvorum

Ordet *minnas* förekommer hundratals gånger i skrifterna. I det forntida Israel användes ordet *minnas* i många fall för att hjälpa Herrens folk komma ihåg vad han hade gjort för dem tidigare. Det var ännu vanligare att det användes i samband med förbund som Herren ingick med sitt folk.

Israels barn, liksom många i dag, hade svårt att minnas Herren och hans bud, och på grund av sin glömska led de ofta svåra konsekvenser. Det är en av anledningarna till att Herren använde ordet *minnas*. Vandringen till Israel från Egypten började till exempel med en befallning: ”Kom ihåg den här dagen då ni drog ut ur Egypten, ur träldomshuset. Med stark hand förde Herren ut er därifrån” (2 Moseboken 13:3).

Det engelska ordet *remember* [minnas] kommer från det latinska ordet *memor* och betyder ”att vara medveten om”. I det här sammanhanget betyder ordet *minnas* att ha i åtanke eller att kunna medvetandegöra sig om någon eller något man har sett, känt eller upplevt tidigare.[1] Det finns ett starkt samband mellan det man känner och det resulterande minnet. Så ju starkare känsla, desto mer levande och inflytelserikt är minnet. I det hebreiska sammanhanget innefattar ordet *minnas* en kunskap som åtföljs av lämpliga handlingar. Att *göra* är därför en nödvändig del av att minnas.

Ju mer vi minns Herren, desto mer kraft får vi att hålla oss kvar på den rätta vägen och göra det som han förväntar sig av oss. I den bemärkelsen betygar vi, när vi tar del av sakramentet, för Gud, den evige Fadern, att vi ska minnas Frälsaren i våra sinnen och i våra hjärtan alltid och överallt. Vi lovar att vi i våra hjärtan ska bevara levande känslor av tacksamhet för hans offer, hans kärlek och hans gåvor till oss. Vi lovar också att vi ska handla efter dessa minnen, känslor och förnimmelser.

Varför, hur och vad vi ska göra för att minnas honom.

Ett år efter att Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga hade organiserats gav Herren Joseph Smith en uppenbarelse som ger förbundet att alltid minnas honom en bredare dimension:

”Du ska frambära ett offer åt Herren din Gud i rättfärdighet, ja, ett förkrossat hjärta och en botfärdig ande.

Och för att du mera fullständigt ska kunna hålla dig obefläckad av världen ska du gå till bönehuset och offra dina sakrament på min heliga dag. …

Dock ska du avge dina löften i rättfärdighet, varje dag och alltid.

Men kom ihåg att på denna Herrens dag ska du frambära dina offer och sakrament åt den Allrahögste och bekänna dina synder för dina bröder och inför Herren” (Läran och förbunden 59:8–9, 11–12).

Genom den här uppenbarelsen undervisade Herren oss om varför, hur och vad vi ska göra för att alltid minnas honom.

I det hebreiska sammanhanget innefattar ordet* minnas *en kunskap som åtföljs av lämpliga handlingar. Att* göra *är därför en nödvändig del av att minnas.

ATT ALLTID MINNAS HONOM. AV WALTER RANE, KOPIERING FÖRBJUDEN

BAKGRUND FRÅN GETTY IMAGES

- Varför: ”För att du mera fullständigt ska kunna hålla dig obefläckad av världen.”
- Hur: ”Avge dina löften i rättfärdighet” med ”ett förkrossat hjärta och en botfärdig ande”.
- Vad: ”Frambära dina offer och sakrament åt den Allrahögste och bekänna dina synder för dina bröder och inför Herren.”

I det här skriftstället nämns ordet *offer*. I skrifterna innebär offergåvor en fullständig hängivenhet mot Herren – att vi erbjuder honom ett förkrossat hjärta och en botfärdig ande. Det innebär också alla slags uppoffringar vi gör för Herren. Alltså handlar förbundet att alltid minnas honom om att offra allt för Herren med ett förkrossat hjärta och en botfärdig ande. Allt det här bekräftar att när vi handlar enligt det som håller oss kvar på vägen till rättfärdighet så minns vi Frälsaren.

Förbundet att alltid minnas Frälsaren bör påverka och inspirera oss i varje beslut och handling i våra liv.

Vilken ovärderlig gåva vi har fått i det att vi tar del av emblemen som symboliserar Mästarens sargade kropp och utgjutna blod på hans sabbatsdag. När vi tar del av sakramentet äter vi det brutna brödet till minne av hans kropp. Vi dricker vattnet till minne av hans blod som utgöts för oss. Och vi sluter förbund med Herren att vi alltid ska minnas honom.

Sedan får vi det förunderliga löftet att vi alltid ska ”ha hans Ande hos [oss]” (Läran och förbunden 20:77, se även v. 79) om vi handlar efter vårt förbund. Att vi tar del av sakramentet är av så stor vikt för vår himmelske Fader att vi uppmanas att ta del av det varje söndag.

Mina kära vänner, förbundet att alltid minnas honom bör påverka och inspirera oss i varje beslut och handling i våra liv. Kung Benjamin lärde:

”Därför vill jag att ni ska ta på er Kristi namn, alla ni som har ingått i förbundet med Gud om att ni ska vara lydiga till er levnads slut. …

Och jag vill att även ni ska komma ihåg att detta är det namn som jag sa att jag skulle ge till er, som aldrig skulle utplånas utom genom överträdelse. Akta er därför för att begå överträdelse så att namnet inte utplånas ur era hjärtan” (se Mosiah 5:8, 11).

När vi därför minns Frälsaren varje dag påverkas varje beslut som vi fattar. Det påverkar till exempel vårt sätt att prata; vad vi väljer att göra, att se, att läsa och att lyssna på, och hur vi behandlar varandra. Jag kan försäkra er om att Herren själv inspirerar dessa beslut, vägleder oss i våra utmaningar och försäkrar oss om att följderna blir positiva.

Med tanke på att Jesu Kristi försoning är verklig innehåller livet eviga och gudomliga möjligheter för dem som alltid minns honom. Det är av största vikt att vi minns de känslor vi får när vi tar del av sakramentet. Vi förbereder oss för evigt liv och upphöjelse när vi tar del av sakramentet och lovar att minnas Frälsaren i våra hjärtan och sinnen, i vetskapen om att när vi minns honom så vägleds vi i varje beslut och handling.

HAN ÄR INTE HÄR, AV WALTER RANE, KOPIERING FÖRBJUDEN

”Oändlig är kärleken”

Jag uppmanar dig att tillsammans med mig begrunda vilken inverkan den här viktiga principen kan ha på våra liv. Tänk på några av de saker vi kan göra för att alltid minnas Jesus Kristus varje dag. Frälsaren sa: ”Ni är mina vänner, om ni gör vad jag befaller er” (Johannes 15:14).

Vår Frälsare Jesus Kristus motiverades av sin beslutsamhet att alltid minnas Fadern och att alltid göra Guds vilja tack vare sin oändliga kärlek till Gud och till oss. Hans uppriktiga bön i Getsemane ekar fortfarande i mitt sinne: ”Abba, Far! Allt är möjligt för dig. Ta den här bägaren ifrån mig. Men inte som jag vill, utan som du vill” (Markus 14:36).

När jag omformulerar orden i psalmen ”Oändlig är kärleken”[2], förundras jag vid tanken på att Jesus, fastspikad vid korset, sa: ”Far, förlåt dem, för de vet inte vad de gör” (Lukas 23:34).

Jag bävar vid tanken att korsfäst för mig han var, att en gång på korset han oskyldig bördan bar; han led, han blödde, han dog och uppstod. Och han lovade mig att om jag har en botfärdig ande, erkänner mina synder och brister, och om jag är villig att omvända mig och älska Guds barn så som Frälsaren älskar dem, så garanterar Herren min förlåtelse och min plats vid sin sida.

Känn Frälsarens kärlek

Minns alltid och erkänn Frälsaren i era liv. Minns alltid att ni ska komma till honom, låta hans inflytande vägleda era tankar, era känslor och era beslut och att ni alltid ska följa honom. Vänd er alltid till honom i stunder av smärta, i stunder av svårigheter, i stunder av depression och i stunder av prövningar. Känn Frälsarens kärlek och hans verkliga omsorg om ert välbefinnande.

Jag vädjar till er att komma ihåg att ni är dyrbara barn till vår himmelske Fader, sparade för att komma till jorden vid den här tidpunkten i historien. Kom ihåg att Fadern utvalde er att komma i denna tid eftersom ni har kraften att möta den här tidens utmaningar. Jag ber er minnas att lycka och frid i det här livet och i den kommande världen beror på att ni dagligen minns Frälsaren och era förbund med honom. ■

Från ett tal under ett andligt möte den 5 februari 2019 vid Brigham Young University.

SLUTNOTER

1. Se *Merriam-Webster.com Dictionary*, ”remember”.
2. Se ”Oändlig är kärleken”, *Psalmer*, nr 125.

Sakramentet: Ett sätt att minnas Frälsaren

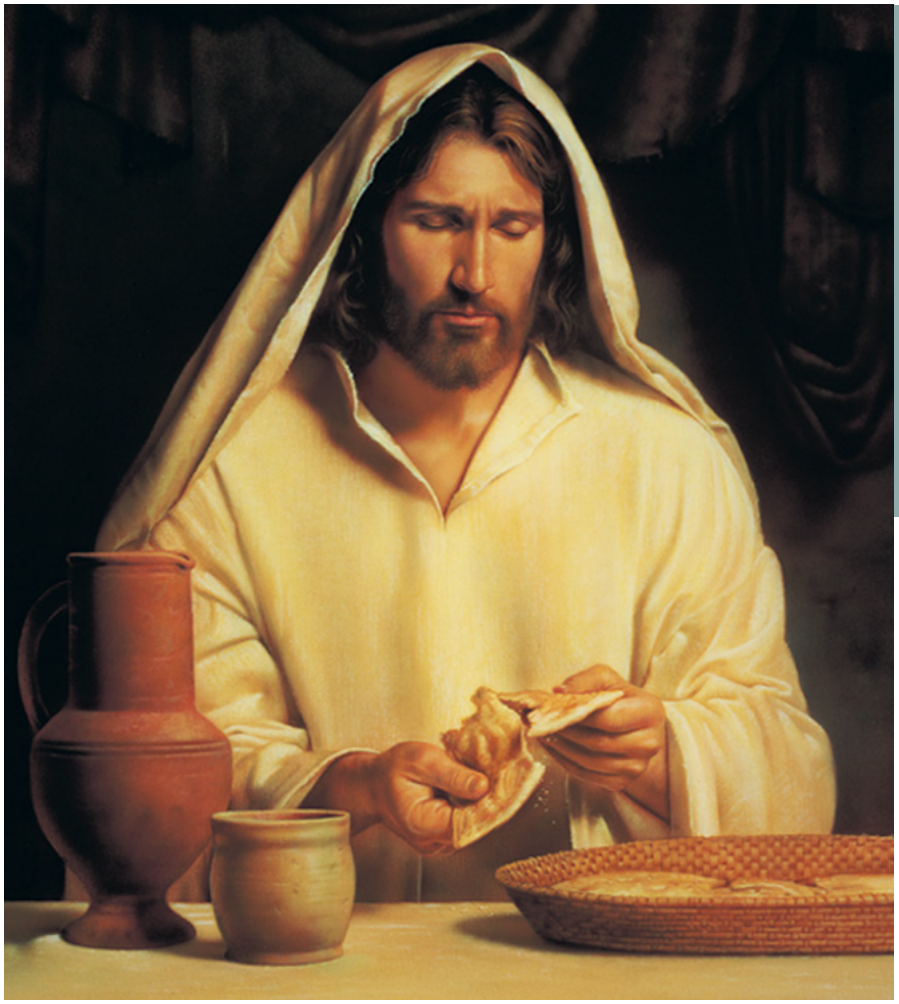

Vi tar sakramentet varje söndag under sakramentsmötet. Vi sjunger en psalm medan **prästadömsbärare** bryter brödet i små bitar.

Kvällen innan Jesus Kristus korsfästes träffade han sina apostlar för den sista måltiden. Där gav han dem sakramentet för första gången. Han förklarade att det var ett sätt för dem att minnas honom. Sakramentet är en **förrättning** där vi tar del av bröd och vatten för att minnas Kristi **försoning.** Brödet representerar Kristi kropp och vattnet representerar hans blod.

LÄR DIG MER

Om du har frågor om sakramentet kan du prata med dina stödbröder eller stödsystrar, dina församlings- eller grensledare eller missionärerna.

DEN SISTA MÅLTIDEN, AV SIMON DEWEY; FOTOGRAFI AV BRÖD SOM BRYTS: JERRY GARNS; *KRISTUS I GETSEMANE*, AV MICHAEL T. MALM

Prästadömsbärarna som bröt brödet ber speciella böner. Dessa böner finns i Läran och förbunden 20:77, 79. Bönerna påminner oss om vad vi har lovat vår himmelske Fader och vad han har lovat oss.

Andra **prästadömsbärare** delar ut sakramentet till församlingens eller grenens medlemmar. När vi tar sakramentet minns vi Frälsaren och hans offer för oss. Vi förnyar också vårt löfte att hålla de förbund som vi har ingått med vår himmelske Fader.

Vi är vördnadsfulla medan sakramentet välsignas och delas ut. Det är en stund för oss att tänka på Jesu Kristi liv, lärdomar och **försoning.** Vi kan också tänka på hur vi kan följa hans exempel.

ORD ATT KÄNNA TILL

Förrättning: En helig, formell handling som utförs med prästadömets myndighet.

Prästadömsbärare: Värdiga män och unga män som har fått myndighet att handla i Jesu Kristi namn.

Jesu Kristi försoning: Hans lidande för våra synder, döden på korset och uppståndelsen, som gör det möjligt för oss att återvända och bo hos Gud.

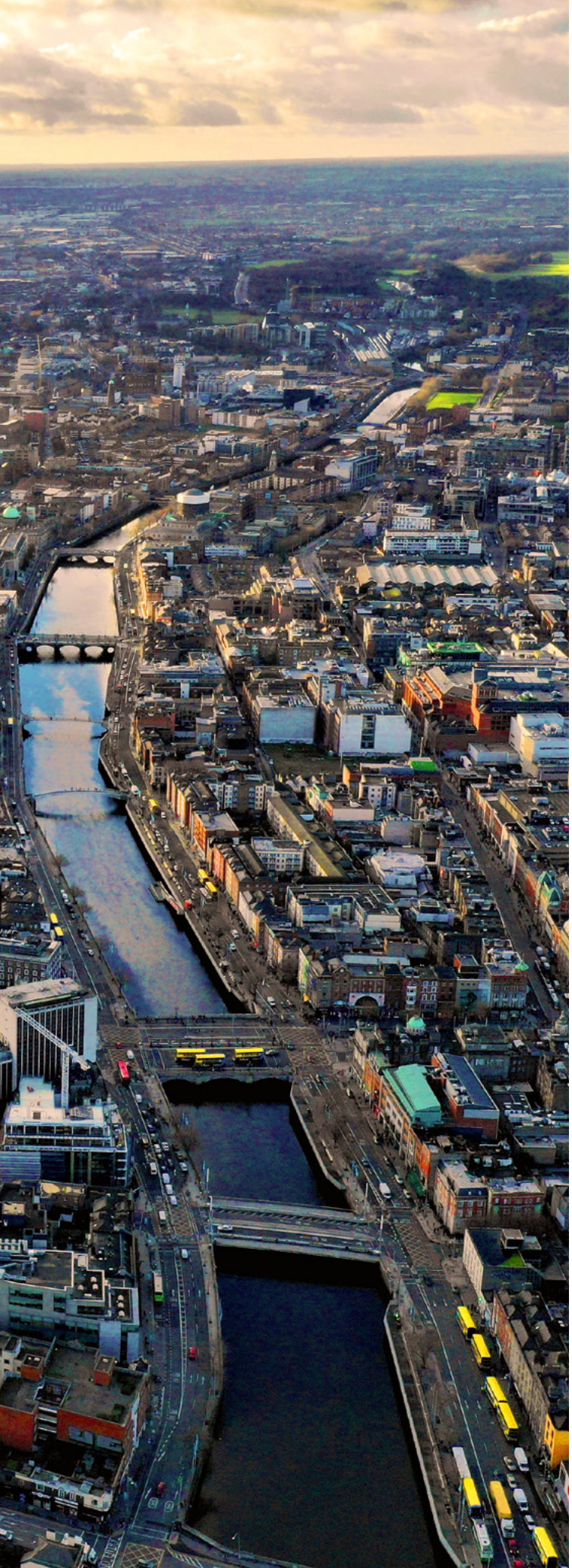

TILL VÄNSTER: FOTOGRAFI FRÅN ADOBE STOCK

KYRKAN FINNS HÄR

Dublin, **republiken Irland**

Floden Liffey slingrar sig genom Dublin på sin väg mot Irländska sjön. Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga har funnits i Dublin sedan 1850 och den första staven i Irland skapades i Dublin 1995. I dag har kyrkan i det här landet

4 000 medlemmar (uppskattningsvis)

1 stav, 1 distrikt, 13 församlingar

3 släktforskningscenter

Bönen förenar familjer

I staden Limerick förenar sig Tommy Kelly, hans brorsdotter Emma och andra familjemedlemmar i bön. ”Vi känner os alltid mer eniga i familjen när vi ber tillsammans”, säger Tommy.

Svaret i trädgården

Ju Pil Sun, Norra Jeolla, Sydkorea

Jag insåg det inte först, men svaret på min bön stod precis framför mig.

Nyligen anlade några missionärer i JeonJu stav i Sydkorea och jag en blomsterträdgård vid entrén till min lägenhet. En morgon innan jag gick till min trädgård bad jag min himmelske Fader att välsigna mig så att jag kunde använda trädgården till att få en ny vän som var redo att höra om evangeliet. Den dagen när jag arbetade i trädgården kom en kvinna fram till mig.

”Jag söker efter kyrkan som ligger ovanför ett snabbköp i närheten”, sa hon. ”Vet du var jag kan hitta den?”

”Jag känner inte till den kyrkan”, svarade jag.

Hon fortsatte på sin väg men kom tillbaka 30 minuter senare.

”Jag har hört att det finns en kyrka här någonstans”, sa hon. ”Jag flyttade till min lägenhet för några dagar sedan och jag söker efter en kyrka att gå till.”

Då slog det mig. Hon var svaret på min bön. Jag fick veta att hon hade flyttat till samma våning i samma hyreshus som min man och jag bor i.

Nästa dag träffades vi på en öppen plats bakom trädgården. I mer än tre timmar pratade Lim Bo Nam och jag om våra liv. Jag agerade på en stark känsla och berättade om några av mina trosuppfattningar som medlem i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Jag berättade också om sakramentsmötena som vi höll i vårt hem under covid-19-pandemin. Sedan bjöd jag hem henne till vårt möte. Till min förvåning lovade hon att komma.

Vi undervisade syster Lim om omvändelse och innebörden av sakramentets emblem. Vi delade också med oss av några bibelverser om vikten av att bli ”född av vatten och Ande” (Johannes 3:5). Anden rörde vid henne.

Syster Lim uttryckte tacksamhet över att få lära sig om Jesu Kristi sanna evangelium. Efter att ha blivit undervisad av heltidsmissionärerna döptes hon den 1 augusti 2020.

Under sitt första faste- och vittnesbördsmöte som medlem i kyrkan vittnade hon om att hon hade bett om att få vänner i sitt nya område. Samma dag som vi träffades hade hon också bett om vilken kyrka hon skulle gå till.

Jag är tacksam för att Herren besvarade båda våra böner och välsignade mig med möjligheten att få en vän och berätta om evangeliet för henne. ■

FOTOGRAFI MED TILLSTÅND AV FÖRFATTAREN (TILL HÖGER, MED SYSTER LIM TILL VÄNSTER)

Aldrig ensam

Renan Apolonio de Sá Silva, Pernambuco, Brasilien

Den sjuke mannen var en främling för mig men inte för min himmelske Fader.

Vi sex brasilianska missionärer hade just landat i Argentina och väntade på flyg till våra missioner. Så fort vi kom in i väntrummet för våra avgående flyg ville vi fotografera flygplatsens landningsbana med staden i fjärran. Medan de andra fem gick för att fotografera stannade jag i närheten och höll ett öga på vårt bagage.

När de hade kommit tillbaka såg jag mig omkring och såg en plats där jag ville ta en bild. ”Jag kommer strax tillbaka”, sa jag till de andra.

När jag hade tagit bilden hörde jag någon ropa: ”Äldste!” Jag tittade mig snabbt omkring men såg ingen. Sedan hörde jag det en andra gång: ”Äldste!”

När jag såg mig om igen upptäckte jag en gammal man på en bänk i närheten. När jag gick fram till honom sa han: ”Äldste, jag skulle vilja få en prästadömsvälsignelse för de sjuka.”

Hans förfrågan överrumplade mig. En man som jag aldrig hade träffat hade bett mig om en välsignelse första dagen i ett land där jag knappt kunde språket.

På stapplande spanska ställde jag flera frågor till honom: ”Har du tro? Tror du på prästadömets kraft? Känner du till Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga?”

Något förvirrad av mina frågor svarade han: ”Jag är medlem i kyrkan, äldste. Jag är från Salta i norr. Jag är ensam, jag är sjuk och jag behöver en välsignelse.”

Jag gick för att hämta de andra missionärerna. Vi presenterade oss och pratade med mannen en stund. Sedan tog min kamrat och jag honom till toaletten där vi gav honom en välsignelse.

Vid det tillfället hade jag inte tid att tänka så mycket på vad mannen hade sagt till mig förutom att han behövde en välsignelse. Men senare rördes jag djupt av hans ord ”jag är ensam”. Han kände sig ensam, men han hade en himmelsk Fader som visste var han var och att han var sjuk. I stället för att överge honom skickade vår himmelske Fader missionärer att trösta honom, ge honom en välsignelse och påminna honom om att han inte var ensam.

Den upplevelsen stärkte mitt vittnesbörd om att vi har en himmelsk Fader som känner oss och aldrig överger oss. ■

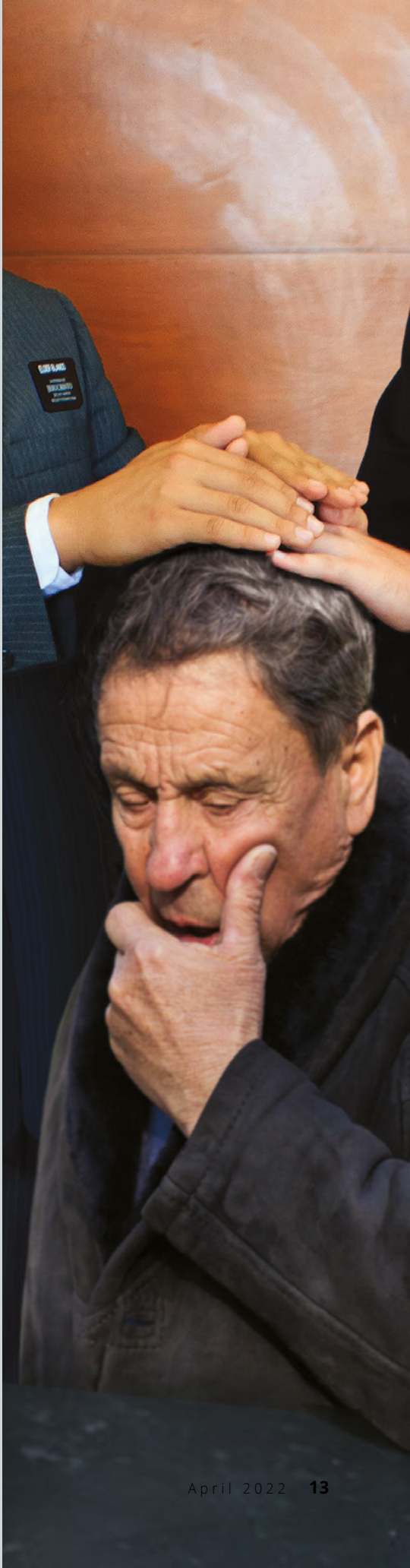

SAMMANSATT FOTOGRAFI: ADOBE STOCK OCH JANAE BINGHAM

Där jag fann tröst

Yenny Álvarez, Barinas, Venezuela

När mina stödbröder sjöng stärkte de mitt vittnesbörd om att Frälsaren förstod mig, älskade mig och aldrig skulle lämna mig.

När jag gifte mig trodde jag aldrig att ordet *skilsmässa* någonsin skulle bli en del av min personliga historia. Men trots min vädjan och mina bästa ansträngningar att rädda vår relation lämnade min man mig och vårt äktenskap tog slut. Jag kände mig så misslyckad.

En tid av djup smärta, förödmjukelse och krossade drömmar följde. Jag hade aldrig upplevt större förlust eller sorg.

Mitt i min sorg kom mina stödbröder på besök. De tröstade mig och gav mig en välsignelse. Sedan sjöng de med sina djupa röster en psalm för mig som jag inte kände igen. I den svåra stunden var den för mig den vackraste, mest tröstande psalm jag någonsin hört. De sjöng:

Var skall jag finna frid,
vem skall mig trösta?
Vem skall mig leda tryggt i jordlivets strid?
När hjärtat lider av agg eller vrede,
när själen våndas svårt,
var finns det frid? …

Vem räckte ut sin hand, vem gav mig trygghet?
Vem, vem förstod min nöd?
Han, bara han.[1]

Jag kunde inte låta bli att gråta av orden och musiken. De bekräftade för mig och stärkte mitt vittnesbörd om sanningen att Frälsaren förstod mig, älskade mig och aldrig skulle lämna mig ensam i min sorg.

Tack vare det som Frälsaren upplevde genom sin försoning förstår han våra känslor. Oavsett vilka svåra omständigheter vi ställs inför känner han till vår sorg. Han led för oss. (Se Alma 7:11–12.)

När mina stödbröder hade sjungit färdigt mindes jag de ord som Jesaja använde för att beskriva Frälsaren: ”Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig. … och genom hans sår är vi helade” (Jesaja 53:4–5).

Vi kan vara säkra på att vår Frälsare Jesus Kristus förstår oss, älskar oss och alltid finns vid vår sida – även i våra djupaste sorger. ■

SLUTNOT

1. ”Var skall jag finna frid?”, *Psalmer*, nr 75.

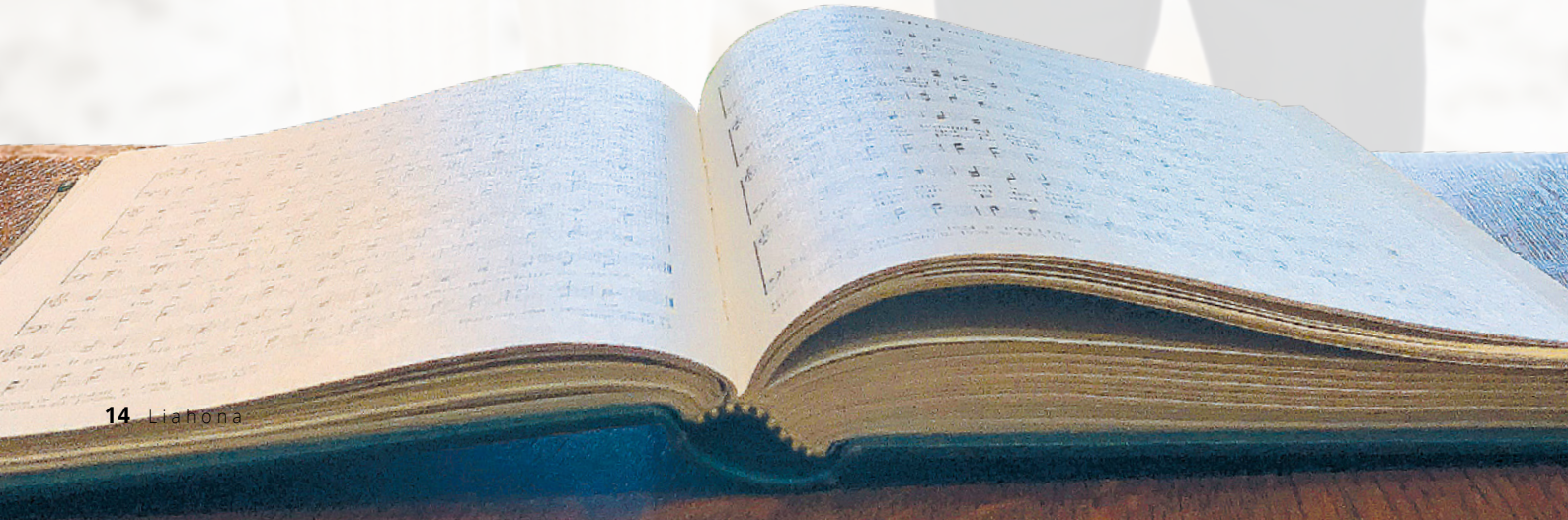

Vi finns här för dig

Jason Campbell, Utah, USA

Jag kommer alltid att minnas samtalen och kärleken som hjälpte mig på min svåra resa hem.

Jag hade just avslutat en cancerbehandling i San Diego i Kalifornien och behövde köra hem, nästan 100 mil bort. Jag var trött och ensam och bad om hjälp och vägledning.

Jag hade redan gjort över 50 veckoresor till San Diego för behandling vid cancercentret där, men resan var svårare på grund av covid-19-pandemin. Pandemirestriktioner hindrade min fru från att resa med mig, och jag kunde inte flyga i ett flygplan eftersom mina läkare oroade sig för att jag skulle smittas av viruset. Om jag blev sjuk skulle jag troligen inte överleva. Det enda alternativet var att köra på egen hand.

Min fru och mamma ringde. Båda oroade sig för mig. Det skulle bli en lång natt.

När min stödbroder, broder Brough, fick veta att jag var i San Diego och just skulle köra hem blev han också orolig. Han ringde för att se hur jag mådde och skapade sedan en kontaktgrupp. Han bad flera medlemmar i vårt äldstekvorum att turas om att ringa och prata med mig i en timme. Deras samtal skulle hålla mig vaken och alert.

Under min tio timmar långa bilfärd njöt jag av de här goda brödernas sällskap medan de pratade med mig. Så snart varje timslånga samtal var över sa vi hejdå. Sedan ringde telefonen igen, och jag satte glatt det nya samtalet på bilens högtalare

När jag tackade var och en av dem som ringde sa de ofta: ”Jag är glad att jag kunde hjälpa till. Vi finns här för dig, broder.”

När jag minns vänligheten hos de här goda bröderna som offrade en timme av sin natt för att få mig hem i säkerhet, får jag fortfarande tårar i ögonen. Det var verkligen en lång natt, men jag kommer alltid att minnas våra samtal och kärleken som de här bröderna visade mig.

Vi befinner oss alla på en lång, ibland svår resa tillbaka till vårt himmelska hem. Vi behöver alla goda människor som uppmuntrar oss längs vägen.

Jag är tacksam för att så många har bett för min familj och mig, tjänat oss och älskat oss under min långa kamp mot cancern – särskilt bröderna i mitt äldstekvorum som har tjänat, stöttat och väglett oss varje steg på vägen (se Matteus 25:35–40). ■

BEGRÄNSAR VI GUD I VÅRA LIV?

Biskopen är inte den enda som Gud har försett oss med för att hjälpa oss i våra prövningar.

Adam C. Olson
Kyrkans tidskrifter

När Marco kallades som biskop hade han ett av sina första avtalade möten med broder och syster Peña (namnen har ändrats). De led båda av trauman i samband med övergrepp. Deras psykiska hälsoproblem var akuta. Båda hade tidigare gått igenom misslyckade äktenskap och gjorde sitt bästa för att uppfostra en blandad familj. Pågående anställningsproblem gjorde oberoende till en kamp. De ville besöka templet men var inte kvalificerade för rekommendationer. Den ena eller andra tycktes alltid befinna sig i en kris.

Marco älskade dem, men det blev snabbt uppenbart att de behövde mer hjälp än han kunde ge dem själv.

Tyvärr var paret Peña ovilliga att låta biskopen blanda in andra. På den tiden rådde en förväntan bland många medlemmar i kyrkan att biskopen var den som ansvarade för att hjälpa medlemmar igenom sådana prövningar. Dessutom var Marco rädd att paret Peña skulle känna att de inte var viktiga för honom om han bad någon annan att hjälpa till.

Så Marco gjorde så gott han kunde. Han besökte dem. Han gav dem råd. Han försökte koppla ihop dem med de yrkesmän inom psykisk hälsovård som behövdes. Marco och hans fru deltog i oberoendekurser med dem och hjälpte dem att bearbeta en del ekonomiska utmaningar. Även om andra i församlingen också hjälpte till, tillbringade biskopen oräkneliga timmar med paret Peña. Efter fem år hade de beseglats, men de kämpade fortfarande med de flesta av de långvariga problem som de hade när de först kom och pratade med honom.

När Marco ser tillbaka säger han att både han och paret Peña missförstod biskopens roll. Dessutom litade de inte på att Hjälpföreningens och äldstekvorumets presidenter skulle uppfylla sina gudagivna ansvar att hjälpa medlemmar med sådana utmaningar. Resultatet blev att de begränsade Herrens välsignelser i paret Peñas liv.

ILLUSTRATIONER: DAVID GREEN

Hur utvidgar vi vår vision och vår krets?

Det här är ingen ovanlig berättelse. De flesta av oss ser vår biskop som församlingens andlige ledare. Han är presiderande högpräst i församlingen och innehar prästadömets nycklar till att leda kyrkans arbete i församlingen. Eftersom hans roll enligt skrifterna innefattar att verka som allmän domare behöver vi hans hjälp med frågor som rör värdighet och omvändelse. Han har också det yttersta ansvaret att använda kyrkans resurser för att hjälpa behövande. Så han är ofta den första personen vi tänker på när vi behöver någon form av hjälp.

Men i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga är biskopen inte den enda som Herren har bemyndigat att handla å hans vägnar. Andra män och kvinnor i församlingen verkar under ledning av prästadömets nycklar och har myndighet och makt att ta emot uppenbarelse och hjälpa dem som de fått i uppdrag att ta hand om. Äldstekvorumets och Hjälpföreningens presidenter

har utsetts att ta emot Guds vägledning för att hjälpa oss. Andra ledarämbetsmän i församlingen, stödbröder och stödsystrar och alla som fått i uppdrag att handla å Herrens vägnar under prästadömsnycklars myndighet kan också ge nödvändig hjälp.

”Äldstekvorumets och Hjälpföreningens presidenter har det gudagivna ansvaret och uppenbarelsen att hjälpa medlemmarna”, sa president Jean B. Bingham, Hjälpföreningens generalpresident. ”Alla som avskiljs till ett ämbete eller som har fått ett uppdrag under prästadömets nycklar har myndigheten och rättigheten till den uppenbarelse som behövs för att verka i det ansvaret.”[1]

Gud älskar oss, och han vill använda sin oändliga kraft till att välsigna oss (se Läran och förbunden 41:1).[2] ”Men det är vanligen genom någon annan som han tillgodoser våra behov.”[3] När vi begränsar dem som vi litar på ska hjälpa oss motar vi kanske bort många av de välsignelser som Gud vill ge oss, eftersom vi inte uppfyller de villkor han har satt för mottagandet av dessa välsignelser (se Läran och förbunden 130:20–21).[4]

Hur Hjälpföreningens och äldstekvorumets presidenter bemyndigas

Under generalkonferensen i april 2018 tillkännagav ledare betydande förändringar, bland annat omstruktureringen av prästadömskvorum, introduktionen av stödverksamheten i stället för hemlärar- och besöksverksamheten, samt framlyftandet av Hjälpföreningens och äldstekvorumets presidentskap så att de kan hjälpa till att leda frälsningens och upphöjelsens verk i församlingen. De här förändringarna betonade Hjälpförenings- och äldstekvorumpresidenternas roller att ”ta huvudansvaret för … att vaka över och betjäna kyrkans medlemmar”[5], och samarbeta om timliga behov tillsammans med biskopen.[6]

Dessa nya förändringar i kyrkans organisation, riktlinjer och program var delvis avsedda att ”hjälpa äldstekvorum och Hjälpföreningen att harmonisera sitt arbete. … Och de gör det möjligt för biskopen att delegera fler ansvar till äldstekvorumets

och Hjälpföreningens presidenter så att biskopen och hans rådgivare kan fokusera på sina primära ansvar” för det uppväxande släktet i församlingen.[7]

För biskopar: kraften i gudomlig delegering

Eftersom det finns ansvar som bara biskopen kan uppfylla kan det vara till stor nytta för biskopar *och* medlemmar i behov av hjälp om Hjälpföreningens och äldstekvorumets presidenter är bemyndigade att hjälpa till.

Det är till exempel bara biskopen som kan verka som allmän domare i fråga om värdighet. Likaså är han ensam ansvarig för att använda fasteoffer och församlingens ekonomi. Han innehar aronska prästadömets nycklar i församlingen och får inte försumma sitt ansvar för det uppväxande släktet.

Att kunna delegera är en välsignelse för både biskopen och för församlingsmedlemmarna. ”En biskop behöver vara bra på att delegera, annars krossas han under bördan av sina åligganden eller blir frustrerad av att se så många av dem ogjorda”, har president Dallin H. Oaks, förste rådgivare i första presidentskapet, sagt.[8]

”Biskopen behöver förstå att det här inte förminskar hans betydelse”, sa syster Reyna I. Aburto, andra rådgivare i Hjälpföreningens generalpresidentskap.[9] När andra ombeds hjälpa till i Herrens verk kommer de tvärtom att byggas upp och välsignas genom möjligheterna att tjäna. Det är resultatet av att handla i Frälsarens namn och med hans myndighet att välsigna andra.

För ledare: Hur går det till?

Det är mest troligt att medlemmarna och ledarna ser dessa välsignelser i församlingar där medlemmar har fångat visionen om stödverksamheten och där äldstekvorumets och Hjälpföreningens presidenter samarbetar bra med varandra och med biskopen.

”Helst bör äldstekvorumets och Hjälpföreningens presidenter redan samarbeta om behoven hos medlemmarna de samtalar om när de samordnar stödverksamheten”, har president Bingham sagt. ”Sedan träffar de biskopen för att få

hans insikter och godkännande av deras planer på att ge hjälp.”[10]

Det är viktigt att inse att när församlingsmedlemmarna tjänar så blir jobbet gjort. ”Stödverksamheten är evangeliet i handling”, har äldste Walter F. González i de sjuttios kvorum sagt. ”Att tillgodose medlemmarnas behov är inte bara äldstekvorumets och Hjälpföreningens presidenters uppgift, precis som det inte bara är biskopens uppgift.”[11]

”Stödverksamheten är nyckeln till att tillgodose behov och utföra frälsningens och upphöjelsens verk”, sa president Bingham. ”Stödverksamhet är att inbjuda människor att komma till Kristus och ingå tempelförbund med honom. Stödverksamhet är vårt sätt att identifiera medlemmarnas behov och styrkor samtidigt som vi stödjer dem i att leva efter evangeliet och bli oberoende.”[12]

Inte slutet

Kort efter att Marco hade avlösts som biskop slog pandemin till. Broder Peña förlorade sitt jobb och familjen hamnade i ännu en känslomässig och ekonomisk kris. Peñas äldstekvorumpresident följde råd från kyrkans ledare och den reviderade handboken[13], och tog ledningen i sökandet efter inspirerade sätt att stödja dem. När äldstekvorumets president rådgjorde med den nya biskopen kände han sig manad att ge Marco i uppdrag att hjälpa broder Peña.

Den viktiga tillitsfulla relationen fanns redan där. Och med uppdraget som gavs med prästadömsnycklars myndighet, kunde Marco lita på att han skulle få den uppenbarelse som behövdes för att han skulle kunna hjälpa till.[14]

”En del skulle säga att det är ironiskt att jag blev ombedd att hjälpa broder Peña efter att ha tillbringat så mycket tid med dem som biskop”, sa Marco. ”Men det här uppdraget har varit en speciell upplevelse för mig. Det är ett uppdrag från Herren att hjälpa till att utföra hans verk. Jag är tacksam att jag inte bara kunde lätta paret Peñas bördor, utan biskopens också.” ■

SLUTNOTER

1. Intervju med äldste Walter F. González och medlemmar i Hjälpföreningens generalpresidentskap, maj 2021.
2. Se Thomas S. Monson, ”Tänk på välsignelserna”, *Liahona,* nov. 2012, s. 89.
3. *Kyrkans presidenters lärdomar: Spencer W Kimball* (2006), s. 84.
4. Se Dieter F. Uchtdorf, ”Lev evangeliet med glädje”, *Liahona*, nov. 2014, s. 121–122.
5. Jeffrey R. Holland, ledarskapsmöte under generalkonferensen, april 2018.
6. Se *Allmän handbok: Tjäna i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga,* 7.1.4.1, 8.2.2, 9.2.2, JesuKristiKyrka.org
7. Ronald A. Rasband, ”Se! En kunglig armé”, *Liahona*, maj 2018, s. 59; se även *Allmän handbok*, 7.1.
8. Dallin H. Oaks, ”Biskopen, hjälp!”, *Nordstjärnan*, juli 1997, s. 21.
9. Intervju med äldste Walter F. González och medlemmar i Hjälpföreningens generalpresidentskap, maj 2021.
10. Intervju, maj 2021; se även *Allmän handbok*, 21.4.
11. Intervju, maj 2021.
12. Intervju, maj 2021.
13. Se *Allmän handbok*, 22.6.2.
14. Se Quentin L. Cook, ”Biskopar – herdar över Herrens hjord”, *Liahona,* maj 2021, s. 59–60.

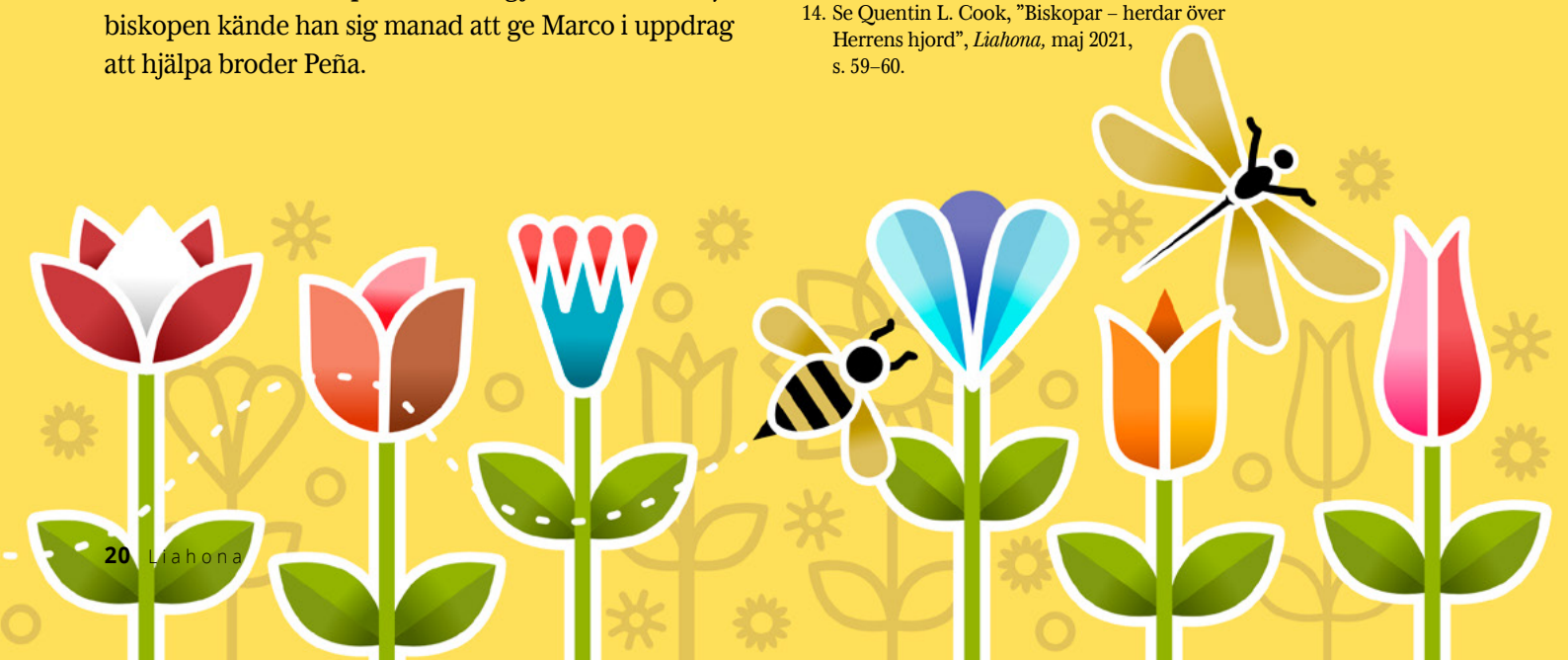

VAD KAN MEDLEMMAR OCH LEDARE GÖRA?

Det finns mer vi kan göra för att Gud ska välsigna oss genom sina bemyndigade tjänare. Ledare från två församlingar – Ridgeway församling i Sydafrika och Dustons församling i England – har delat med sig av sina tankar.

Har medlemmarna i er församling slutat förlita sig på att enbart biskopen ska hjälpa dem?

”Det finns kanske fortfarande de som går till biskopen med sådant som de kan vända sig till sina stödbröder eller stödsystrar eller Hjälpföreningens president för. Men ju mer medlemmarna förstår vilken roll Hjälpföreningens och äldstekvorumets presidenter har, desto effektivare kan vi vara på att hjälpa till.” – Hayley Dodkins, Hjälpföreningens president i Dustons församling

Hur känner du som biskop för att förlita dig mer på att andra tillgodoser medlemmarnas behov?

”Det har varit en välsignelse. Många av våra medlemmar står inför svårigheter just nu. Som biskop kan jag inte finnas i varje hushåll. Det arbete vi utför genom äldstekvorum och Hjälpföreningen har blivit mycket viktigt.” – Biskop Thando Radebe, Ridgeway församling

Hur reagerar medlemmarna när du ber dem att prata med någon annan?

”De flesta medlemmar tycker att det är okej. Bara en medlem föredrog att fortsätta träffa mig.” – Biskop Paul Corre, Dustons församling

Vad tycker andra om att biskopen ber dem hjälpa till att tillgodose medlemmars behov?

”När biskopen ger oss uppdrag utför vi det med full tillförsikt om att vi kan hjälpa de här personerna. Det finns en mängd olika saker vi kan engagera oss i som välsignar medlemmarna och förhoppningsvis lättar biskopens börda.” – Stephen Campbell, äldstekvorumets president i Dustons församling

Hur viktig har stödverksamheten varit för att uppfylla medlemmarnas behov?

”Stödverksamheten är central i nästan allting. Utan stödverksamheten skulle Herrens verk inte bli utfört. I likhet med biskopen kan jag inte nå ut till alla medlemmar heller. Så det bästa är att se till att stödverksamheten sker.” – Bulewa Pimzi-Phiri, Hjälpföreningens president i Ridgeways församling

Hur har stödverksamheten varit till hjälp?

”När man ägnar tid åt att lära känna personer får man insikter om sådant som vi kan hjälpa till med. Det känns definitivt som om stödverksamheten har varit nyckeln.” – Hayley Dodkins, Hjälpföreningens president i Dustons församling

På vilket sätt kan medlemmar göra skillnad?

”Det handlar om att vara i harmoni med Anden. Oavsett om det är ekonomiskt eller något annat så är vi alla behövande på något sätt. Till och med frågan: ’Hur mår du?’ eller ett leende gör skillnad.” – Flavio Manjate, äldstekvorumets president i Ridgeway församling

DELEGERING AV FORTLÖPANDE RÅDGIVNING

”Biskopar kan ge råd gällande akuta och brådskande frågor men vi rekommenderar att ni delegerar fortlöpande rådgivning gällande långvariga, mindre brådskande frågor som inte involverar bedömning av värdighet till medlemmar i äldstekvorumet eller Hjälpföreningen – vanligen presidentskapen eller stödbröder och stödsystrar. Anden vägleder ledarna i att välja rätt medlemmar för rådgivningen. De som mottar det här delegerade rådgivningsuppdraget har rätt till uppenbarelse.

Äldste Quentin L. Cook i de tolv apostlarnas kvorum, ”Biskopar – herdar för Herrens flock”, *Liahona*, maj 2021, s. 59–60.

Martyrer som bevarade tron

På 1910-talet befann sig sista dagars heliga i centrala Mexiko mitt i en revolution som förändrade deras land och prövade deras tro.

Sommaren 1915 verkade Rafael Monroy som president för en gren med omkring fyrtio heliga i San Marcos i Hidalgo i Mexiko. Den 17 juli invaderade en grupp rebelliska trupper byn, upprättade ett huvudkontor i ett stort hus mitt i byn och krävde att Rafael, som var framgångsrik ranchägare, skulle hålla dem med kött.[1]

I hopp om att blidka trupperna gav Rafael dem en ko att slakta.[2] När Rafael hade levererat kon började några av hans grannar prata med rebellerna. En granne, Andres Reyes, var missnöjd med det växande antalet heliga i området. Många mexikanska medborgare motsatte sig utländska inflytanden i sitt land, och Andres och andra i staden tyckte illa om familjen Monroy för att de lämnat sin katolska tro för att gå med i en kyrka som var allmänt förknippad med Förenta staterna.[3]

När soldaterna hörde det följde de med Rafael tillbaka till hans hus och arresterade honom precis när han satte sig ner för att äta frukost. De beordrade honom att öppna familjens butik och påstod att han och hans amerikanske svåger var överstar i Carrancistas armé som gömde vapen som de skulle använda mot zapatisterna.

I butiken hittade Rafael och trupperna Vicente Morales, en annan medlem i kyrkan som var diversearbetare. I tron att han också var en av Carrancistas soldater grep trupperna honom och började genomsöka butiken efter vapen. Rafael och Vicente bedyrade sin oskuld och försäkrade soldaterna om att de inte var fiender.

Soldaterna trodde inte på dem. ”Om ni inte ger oss era vapen”, sa de, ”kommer vi att hänga er i det högsta trädet.”

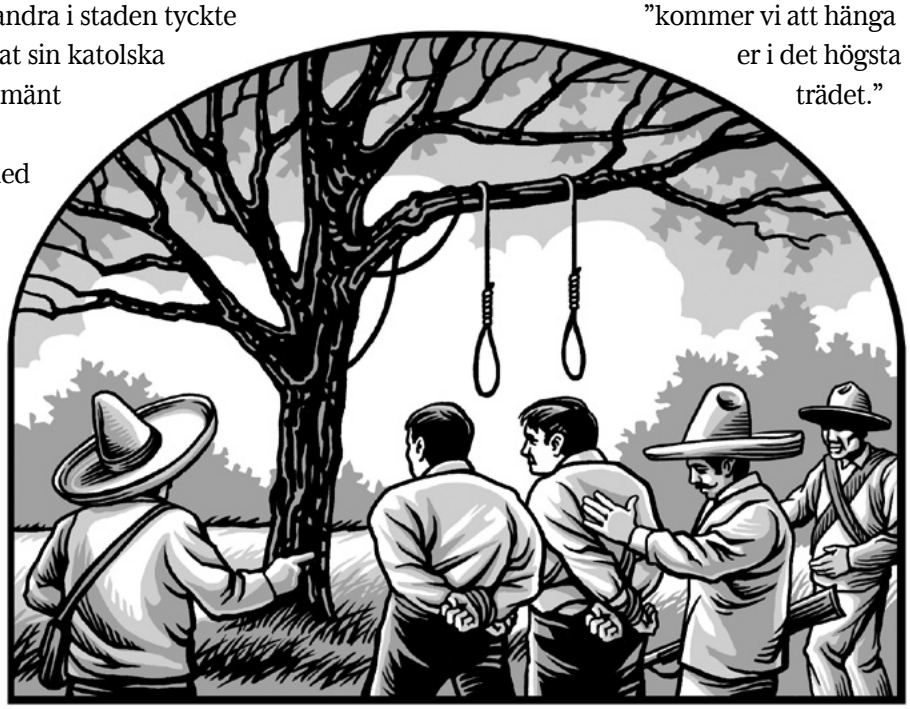

Från vänster: Rafael Monroy håller sin dotter María Concepción; Guadalupe Hernández de Monroy, Rafaels hustru; hans syster Natalia; hans mor Jesusita Monroy; hans systrar Jovita och Lupe.

Soldaterna tog de två männen till ett högt träd och slungade rep över dess kraftfulla grenar. Sedan lade de snaror runt deras halsar. Soldaterna sa att om Rafael och Vicente övergav sin religion och anslöt sig till zapatisterna så skulle de befrias.

”Min religion är dyrbarare för mig än mitt liv”, sa Rafael, ”och jag kan inte överge den.”

Soldaterna drog i repen tills Rafael och Vicente dinglade i sina halsar och svimmade. Rebellerna släppte sedan repen, fick liv i männen igen och fortsatte tortera dem.[4]

Tillbaka i butiken fortsatte rebellerna sitt sökande efter vapen. Rafaels mor Jesusita och hans fru Guadalupe vidhöll att det inte fanns några vapen. ”Min son är en fridfull man!” sa Jesusita. ”Om det inte vore så, tror du att du skulle ha funnit honom i hans hem?” När soldaterna återigen krävde att få se familjens vapen höll familjen Monroy upp exemplar av Mormons bok och Bibeln.

”Det där är inte vapen”, sa rebellerna.

Den eftermiddagen hade zapatisterna tagit med sig Rafael och Vicente till sitt högkvarter där de också höll Rafaels syskon – Jovita, Lupe och Natalia – fångna. Lupe blev chockad vid åsynen av Rafael. ”Rafa, du har blod på halsen”, sa hon till honom. Rafael gick till ett handfat i rummet och tvättade ansiktet. Han såg lugn ut och verkade inte arg, trots allt som hade hänt.

ILLUSTRATION: GREG NEWBOLD

DETALJ FRÅN *KRISTI ANDRA ANKOMST*, AV HARRY ANDERSON

Senare tog Jesusita med sig mat till sina barn. Innan hon gav sig av gav Rafael henne ett brev som han hade skrivit till en zapatistbefälhavare som han kände i vilket han bad om hans hjälp med att bevisa sin oskuld. Jesusita tog brevet och gav sig av för att söka efter befälhavaren. Familjen Monroy och Vicente välsignade sedan sin måltid, men innan de hann börja äta hörde de ljudet av fotsteg och vapen utanför dörren. Soldaterna ropade på Rafael och Vicente och de två männen lämnade rummet. Vid dörren bad Rafael sin syster Natalia att följa med honom ut, men vakterna knuffade in henne igen.

Systrarna såg på varandra med bultande hjärtan. Tystnad lade sig över dem. Sedan hördes gevärsskott i natten.[5]

Samma natt som zapatisterna invaderade San Marcos hade Jesusita de Monroy varit på väg för att tala med en rebelledare, i hopp om att han kunde hjälpa henne att befria sina fängslade barn, när hon hörde de ödesdigra skotten. När hon skyndade tillbaka till fängelset fann hon sin son Rafael och hans medbroder i kyrkan Vicente Morales döda, offer för rebellernas kulor.

Ett år efter sin sons död bodde Jesusita fortfarande i San Marcos. Första söndagen i juli 1916 höll de heliga ett vittnesbördsmöte, och alla medlemmar i grenen vittnade om evangeliet och hoppet det gav dem. Den 17 juli, årsdagen för morden, träffades de igen för att minnas martyrerna. De sjöng en psalm om Jesu Kristi andra ankomst och Casimiro Gutierrez läste ett kapitel ur Nya testamentet. En annan grensmedlem jämförde Rafael och Vicente med martyren Stefanus, som dog för sitt vittnesbörd om Kristus.[6]

Jesusita förblev en trons pelare för sin familj. ”Våra sorger har varit svåra”, skrev hon i ett brev, ”men vår tro är stark och vi överger aldrig den här religionen.”[7] ■

När volym 3 publiceras finns en fullständig förteckning över citerade verk och ämnesposter på saints.ChurchofJesusChrist.org.

SLUTNOTER

1. Rey L. Pratt, ”A Latter-day Martyr”, *Improvement Era*, juni 1918, 21:720–721; Grover, ”Execution in Mexico”, s. 9; Monroy, History of the San Marcos Branch, [s. 12b], [15b], s. 19, [22b], s. 25, [31b]–32; Tullis, *Martyrs in Mexico,* s. 7, 34–35.
2. Monroy, History of the San Marcos Branch, [s. 31b]; Jesus M. de Monroy to Rey L. Pratt, 27 aug. 1915, CHL; Grover, ”Execution in Mexico”, s. 13–15; Tullis, *Mormons in Mexico*, s. 103. **Ämne: Mexico**
3. Monroy, History of the San Marcos Branch, s. 23, 25, [31b]; Tullis, *Martyrs in Mexico,* s. 9, 32–33.
4. Monroy, History of the San Marcos Branch, s. 31[b]–33; Jesus M. de Monroy till Rey L. Pratt, 27 aug. 1915, CHL; Rey L. Pratt, ”A Latter-day Martyr”, *Improvement Era*, juni 1918, 21:723–724; Tullis, *Martyrs in Mexico,* s. 10–12.
5. Monroy, History of the San Marcos Branch, [s. 32b]–[33b]; Villalobos, Muntlig historieintervju, s. 4.
6. Monroy, History of the San Marcos Branch, s. 44–[44b].
7. *Diary of W. Ernest Young,* s. 121; Tullis, *Martyrs in Mexico,* s. 78, 80.

ILLUSTRATION: DILLEEN MARSH

PÅ EN HELIG PLATS

När den unge mannen sakta uttalade varje ord i sakramentsbönen kände vi ett mäktigt vittne om Guds kärlek.

R. Spencer Hockett

Vi var nya i Dunwoodys församling när vi träffade Billy för första gången. När sakramentsmötet började lade jag märke till att han satt vid sakramentsbordet.

När församlingen hade fått ta del av brödet påbörjade Billy sakramentsbönen för vattnet, men han stammade och kämpade med varje ord. De ofta så vanliga distraktionerna och ljuden från småbarn ebbade ut. Alla verkade stanna upp och vänta på Billy.

Orden i den vanligtvis flytande och korta sakramentsbönen kom långsamt, varje ord drogs ut och uttalades omsorgsfullt. Först kände jag mig generad för den unge mannens skull. Mitt hjärta fylldes av medlidande med honom.

Men sedan förändrades *allt*.

När han avslutade bönens första ord – en bön som jag hade hört tusen gånger – fylldes salen av en ny känsla. En intensiv tystnad lade sig över oss och vi visste att vi befann oss på en helig plats. Billy läste inte bara bönens ord utan bad uppriktigt till sin himmelske Fader, som svarade med en överväldigande utgjutelse av Anden.

Känslan av Guds kärlek till den här unge mannen var påtaglig och vi kände oss privilegierade att få vara en del av denna unikt andliga förrättning.

Billy fortsatte och avslutade så småningom bönen. Jag ville inte att han skulle sluta eftersom jag ville att denna heliga känsla skulle dröja kvar. Men Andens kraftfulla gåva fortsatte att utgjutas när sakramentet delades ut till församlingen. Det var en sann förnyelse av förbunden att omvända sig, bli bättre och tjäna Herren mer fullständigt.

I slutet av mötet gick jag upp till sakramentsbordet för att tacka den unge mannen. Jag såg att han hade Downs syndrom. Han stammade ”varsågod”, med ett stort leende.

Många år senare i en annan församling minns jag fortfarande Billy. Sakramentsmötena är mer meningsfulla när jag, liksom Billy, strävar efter att vända mig till min himmelske Fader med en enkel, innerlig tro och bön. ■

Författaren bor i Florida.

”Jag vet och

När vi inte har alla svar är tro svaret.

Megan Thompson Ramsey
Kyrkans tidskrifter

Jag glömmer aldrig en lärdom jag fick med en ung kvinna under min mission.

Hon bad hela tiden om fysiska eller påtagliga bevis på att Mormons bok var sann. Och jag satt där osäker på hur jag skulle besvara hennes frågor och anklagelser. Jag var en ung, oskuldsfull missionär och allt jag visste var att Mormons bok *var* sann. Jag kände mig missmodig eftersom jag inte hade alla svar på hennes frågor. Men jag insåg att det inte skulle ha någon betydelse om jag hade fysiska belägg för att *bevisa* att Mormons bok var sann. Bevis skulle inte ge henne tro.

Äldste D. Todd Christofferson i de tolv apostlarnas kvorum har sagt: ”Tro kommer inte av att studera forntida texter med enbart akademiskt syfte. Den kommer inte genom arkeologiska utgrävningar och upptäckter. Den kommer inte som ett resultat av vetenskapliga experiment. Den kommer inte ens genom att

inte vad allting betyder”,

det är okej

man bevittnar mirakel. Sådant kan bekräfta vår tro, eller ibland utmana den, men det skapar inte tro.”[1]

Hur lätt skulle det inte vara om vi kunde visa guldplåtarna för hela världen? En del människor skulle definitivt bli medlemmar i kyrkan, men andra kanske inte skulle bli det, för fysiska bevis är inte allt som krävs för att bygga upp tro på Jesus Kristus och hans evangelium. När allt kommer omkring sa Jesus till Tomas: ”Saliga är de som inte har sett men ändå tror” (Johannes 20:29).

Så vad är tro?

Tro är inte bara en övertygelse – det är en handlingsprincip. ”Tro på Kristus leder till handling. Den leder till uppriktig och varaktig omvändelse.”[2] Och medan världen säger att tro är att följa blint har jag kommit till insikt om att tro är att lita på att Gud ger mig bekräftelser på sanning när jag handlar.

”Att ha tro på Jesus Kristus innebär att förtrösta helt på honom – lita på hans oändliga makt, intelligens och kärlek. Det innefattar att tro på hans lärdomar. Det innebär att tro på att även om vi inte förstår allt, så gör han det.”[3]

Vi har inte alla svar, men när vi litar på vår allvetande himmelske Fader leder han oss till det som är sant (se Mormons ord 1:7).

Fokusera på det du vet

Det kan kännas överväldigande att höra uppmaningar att bygga en orubblig tro i en värld som ständigt försöker skaka om oss. Men det *är* möjligt att bygga en orubblig tro. Tro är ett val. När vi konsekvent och medvetet väljer att leva i tro varje dag bygger vi en stark grund och ett orubbligt vittnesbörd.

Kung Benjamin lärde sitt folk hur man bygger en orubblig tro: ”Tro på Gud. … Tro att han har all visdom och all makt, både i himlen och på jorden. Tro att människan inte förstår allt det som Herren kan förstå” (Mosiah 4:9).

När jag accepterar att det finns sådant som jag kanske aldrig helt kan förstå i det här livet och fokuserar på det jag *vet*, så kan inte andra saker rubba mitt vittnesbörd om Guds kärlek till mig och sanningen i den här kyrkan.

Jag upprepar vad äldste David A. Bednar i de tolv apostlarnas kvorum har sagt:

”Jag känner inte till alla orsaker, alla avsikter, och vet inte allt om Herrens tidsplan. Ni och jag kan liksom Nephi säga att vi inte vet ’vad allting betyder’ (1 Nephi 11:17).

Men det finns några saker som jag definitivt vet. Jag vet att vi är andliga söner och döttrar till en kärleksfull himmelsk Fader. Jag vet att den evige Fadern är upphovet till lycksalighetsplanen. Jag vet att Jesus Kristus är vår Frälsare och Återlösare.”[4]

De här grundläggande principerna är avgörande delar av mitt vittnesbörd. Gud har uppenbarat många stora och viktiga ting; fastna inte i de hemligheter som han ännu inte har uppenbarat (se Trosartiklarna 1:9).

Det finns mycket vi inte vet än. Och det är okej!

Äldste Neal A. Maxwell (1926–2004) i de tolv apostlarnas kvorum sa: ”Vi kan naturligtvis inte helt förstå allt detta *just nu!* Vi kan naturligtvis inte förstå meningen med allting *just nu*. Men vi kan veta, *just nu*, att Gud känner oss och älskar oss personligen!”[5]

Handla enligt tro i stället för tvivel

Många trofasta medlemmar går vilse när de låter sina tvivel tala högre än deras tro. När vi fokuserar på tvivel kan det få oss att rikta blicken ”bortom målet” (Jakob 4:14).

Den unga kvinnan jag undervisade på min mission skulle bara tro att kyrkan var sann om min kamrat och jag kunde motbevisa alla hennes anklagelser. Men det enda jag någonsin kunde bevisa för henne var att man endast får svar genom personlig uppenbarelse.[6]

Jag kan vittna om den Helige Andens kraftfulla bevis i mitt liv. Jag vet att Mormons bok är sann, inte för att jag har alla svar, utan för att Anden har vittnat för mig att den är obestridligt sann. Mitt vittnesbörd kom inte som en mirakulös manifestation utan med tiden, genom konsekventa studier och böner. Med andra ord fick jag inte mitt vittnesbörd på grund av fysiska bevis, utan för att jag handlade i tro och fortsätter att göra det.

Så vad gör vi om vi inte kan hitta svar på våra frågor? Syster Camilla Kimball, hustru till president Spencer W. Kimball, berättade om sin strategi för att vänta på svar på svåra frågor. Hon hade en metaforisk hylla för sådant som hon inte visste svaret på. Och när hon höll fast vid det hon visste medan hon också studerade och bad om sina frågor, kunde hon få större insikt.

”Jag har fortfarande några frågor på den hyllan, men jag har kommit att förstå så många andra saker i livet att jag är villig att bida min tid i väntan på resten av svaren.”[7]

Gå tillbaka till det grundläggande

Det har funnits tillfällen när jag inte förstod vissa bud. Stunder när jag hade frågor om månggifte, dragning till personer av samma kön eller annat.

Men jag lärde mig något mäktigt av hur Gud undervisade Adam och Eva.

Vi har fått lära oss att ”Gud gav dem bud, *efter* att ha tillkännagett återlösningsplanen för dem” (Alma 12:32, betoning tillagd).

Det skulle inte förvåna mig om Adam och Eva hade många frågor om buden de ombads att följa. Men

innan de kunde förstå buden behövde de först lära sig om frälsningsplanen.

Hur väl förstår du frälsningsplanen? När du har frågor, går du då tillbaka till de grundläggande principerna i Guds plan? När jag har sökt efter svar på mina frågor har studier av frälsningsplanen hjälpt mig att få glimtar av Guds svar.

När jag fokuserar på de grundläggande sanningar jag känner till kan jag stå på en säker grundval. Jag låter inte triviala saker skaka om min tro. Jag vet inte allt, men jag vet tillräckligt.[8]

Vi kan alltid välja tro

Jag avslutade lektionen med den unga kvinnan på min mission genom att modigt vittna om Mormons bok. Jag sa att det enda sättet för henne att verkligen få svar på alla sina frågor var att fråga sin himmelske Fader om Mormons bok var sann. Tills hon förstod grunderna i Jesu Kristi evangelium kunde hon lägga sina andra frågor på hyllan och återkomma till dem senare med större insikt och tro. Men ärligt talat, gäller inte det oss alla? Vi kan faktiskt stärka vår tro genom att handla i tro.

Varje gång jag har valt tro när jag står inför det okända har jag blivit välsignad. Och när jag litar på att min himmelske Fader uppenbarar svar i sin egen tid vet jag att jag kommer att känna glädje och lycka i att leva efter evangeliet – även utan att veta alla svar. ■

SLUTNOTER

1. D. Todd Christofferson, ”Vi har välsignats med skrifterna”, *Liahona*, maj 2010, s. 34–35.
2. *Predika mitt evangelium: Vägledning för missionärer* (2018), s. 61.
3. *Stå fast i din tro: Liten uppslagsbok om evangeliet* (2004) s. 156.
4. Se David A. Bednar, ”Så att vi inte ska rygga (L&F 19:18)” (KUV:s brasafton för unga vuxna, 3 mars 2013), broadcasts.ChurchofJesusChrist.org.
5. Neal A. Maxwell, ”Omsluten ’av hans kärleks armar’”, *Liahona*, nov. 2002, s. 18.
6. Se Lawrence E. Corbridge, ”Att bestå på uppenbarelsens klippa”, *Liahona*, okt. 2020, s. 24–29.
7. Camilla Kimball i Lavina Fieldings ”Camilla Kimball, i ständig förkovran”, *Nordstjärnan*, feb. 1976, s. 5.
8. Se Rihna Mak, ”I Don’t Know All the Answers, but I Know Enough” (digital artikel), *Ensign,* sep. 2018.

Tro är inte bara en övertygelse – det är en handlingsprincip. Och medan världen säger att tro är att följa blint har jag kommit till insikt om att tro är att lita på att Gud ger mig bekräftelser på sanning när jag handlar.

Hellre fria än fälla tron

Claire Kennedy

För några år sedan knäböjde jag för att be för första gången i mitt liv. Tidigare den dagen hade jag haft mitt första möte med missionärerna, och de berättade om återställelsen av Jesu Kristi evangelium och gav mig en Mormons bok.

När jag fick min första möjlighet att ställa vilken fråga som helst till min himmelske Fader frågade jag inte om något av det jag hade hört eller läst var sant. Jag frågade honom heller inte om de förvirrande och oroande rykten jag hade hört om kyrkan från populärkulturen.

I stället bönföll jag min himmelske Fader att välsigna mig med *en önskan att veta* att det missionärerna sa var sant.

Och med den bönen leddes jag till sanningen – att Jesu Kristi evangelium och kyrka verkligen *hade* återställts till jorden.

Fördjupad tro

President Russell M. Nelson beskrev tron som ”den *största kraft* som är tillgänglig för oss i det här livet”.[1] Oavsett när vi blev medlemmar i Jesu Kristi kyrka är det troligt att vi har haft frågor eller en aning tvivel som har stört vår förmåga att få tillgång till den trons kraft som president Nelson beskrev.

Men frågor behöver inte begränsa vår tro. Frågor kan bli underbara andliga byggstenar som stärker våra vittnesbörd om vi tar dem till oss som möjligheter att fördjupa och utöva vår tro.

Här följer fem steg som har hjälpt mig att hellre fria än fälla tron när jag ställs inför frågor:

När vi har obesvarade frågor kan vi välja tro.

1. Börja med en önskan

Bönen jag uppsände efter att ha träffat missionärerna var min första, men den var definitivt inte min sista. Frågan jag ställde gjorde stor skillnad i min strävan efter tro – den började med min enkla önskan att tro. När vi ber om en önskan att tro ökar vår tro på att våra frågor kan och kommer att besvaras (se Alma 32:27).

2. Förstå din identitet

Den viktigaste sanningen att känna till när vi söker svar och större tro är att vi är djupt älskade barn till himmelska föräldrar. Gud vill bara vårt bästa. Han vill vägleda oss. När vi förstår vår relation till vår himmelske Fader och Jesus Kristus hjälper det oss att vilja förena vår vilja med deras och veta vilka frågor vi ska ställa.

3. Var tålmodig

Jag har ställt så många frågor i bön och jag har fått svar på var och en av dem – även om svaren bara var enkla, tröstande budskap från Anden som säger att jag ska ha tålamod. Vi får kanske inte direkta svar på en gång eller ens i det här livet. Ibland kan vi behöva tid att växa innan vi är redo att höra svaren. Men ”vi behöver faktiskt inte få svar på alla frågor för att kunna få ett vittnesbörd och stå som vittnen om sanningen.”[2] Vår himmelske Fader ger oss svar enligt sin fullkomliga tidsplan.

4. Ge tron kraft – inte tvivel

Månaderna efter mitt första möte med missionärerna ställdes jag inför motstånd och frågor som hotade mitt nya vittnesbörd. Jag bad om en önskan att inte bara tro *på* Gud utan att tro honom. I stället för att fokusera på våra tvivel eller frågor kan vår himmelske Fader ge oss möjligheter att ”utöva en smula tro” (Alma 32:27). De här möjligheterna kan bara komma om vi har tro och villigt litar på honom i stället för att leta efter anledningar att tvivla på honom. Som äldste Dieter F. Uchtdorf i de tolv apostlarnas kvorum har sagt: ”Tvivla på era tvivel innan ni tvivlar på er tro.”[3]

5. Välj att tro

Om du har frågor som bekymrar dig, lägg då inte dina bekymmer på hyllan så att de kan bli inflammerade. Handla i tro. Sök aktivt efter svar. President Nelson gav oss rådet: ”Om du tvivlar … *välj* då att tro och förbli trofast. Ta dina frågor till Herren och till andra trofasta källor. Studera med en önskan att *tro.* … Sluta spä på dina tvivel genom att ständigt diskutera dem med andra tvivlare. Låt Herren leda dig på din färd till andliga upptäckter.”[4]

Var villig att låta honom vägleda dig. Du kanske måste vänta på svar eller acceptera svar från din himmelske Fader som inte är riktigt vad du förväntade dig. Men oavsett var du befinner dig på trons resa kommer din himmelske Fader att vägleda dig och ge dig glädje när du fortsätter att välja att tro. ■

Författaren bor i Quebec, Kanada.

MER FÖR DIG!

Fler artiklar för unga vuxna finns i *UV: Aktuellt* som du hittar i Evangeliebiblioteket under Tidningar eller Vuxna > Unga vuxna.

SLUTNOTER

1. Russell M. Nelson, ”Kristus har uppstått – tro på honom förflyttar berg”, *Liahona*, maj 2021, s. 104.
2. *Återställelsens grunder – material för lektionsförberedelser* (2019), s. 12.
3. Dieter F. Uchtdorf, ”Kom och förena er med oss”, *Liahona*, nov. 2013, s. 23.
4. Russell M. Nelson, ”Kristus har uppstått”, s. 103.

FOTO: JUDITH ANN BECK

Stå som vittnen om hans befrielse

Frälsaren har visat sin villighet att befria sitt folk på både storartade och enkla sätt.

När Lourdes Cutti de Alvarez från Uruguay fick veta att hon hade två hjärntumörer, berättade hon för sin vän Marcela Suarez Albano att hon skulle läggas in på sjukhus för att opereras och att hon skulle behöva en långvarig behandling efter operationen. Hon oroade sig för hur hennes familj med fyra barn skulle klara av den stressiga situationen.

Marcela satte sig ner med sin 16-åriga dotter Rocío för att fundera på hur de skulle kunna stötta Lourdes. Marcela hade själv nyligen varit inlagd på sjukhuset. Hon kom ihåg känslan av att vara ensam och vilken skillnad det gjorde när Lourdes och systrarna i hennes församling kom på besök. Så Marcela och Rocío skapade en sms-grupp med systrarna i församlingen. Det gjorde att de lätt kunde ordna måltider åt familjen. Lourdes börda lättade när det ordnade sig med måltiderna. Systrarna skickade också ett dagligt skriftställe eller budskap för att stärka hennes ande och visa sin kärlek till henne.

Lourdes dotter Ana Clara sa: ”Det var svårt att inte ha mamma hemma. Men min himmelske Fader sände hjälp till mig och min familj. Det var en stor utgjutelse av hans kärlek. Det Marcela gjorde för att förena medlemmarna i församlingen så att de kunde hjälpa oss var fantastiskt. Varje gång vi såg ännu en familj komma kände vi Kristi rena kärlek genom dem. De delade med sig av uppmuntrande ord, skrattade med oss och stärkte oss. Vår himmelske Fader var helt klart med oss i varje ögonblick. Vi kunde känna det i deras leende ansikten när de kom för att hjälpa oss.”

Ett år senare behövde Marcela läggas in på sjukhus på grund av hjärtproblem. Lourdes och Ana Clara mindes hur Herren hade tröstat och stärkt dem genom Marcela och Rocío och var angelägna om att visa sin kärlek och tacksamhet i gengäld.

Gud uppmanar oss att hjälpa till att befria andra

Herren är villig att besöka sitt folk i deras bedrövelser (se Mosiah 24:14). Han ger oss tillfällen att delta i befrielsen av hans nödställda barn. Han visar det gång på gång i 2 Moseboken. Herren använde Mose för att befria israeliterna från slaveriet i Egypten och hjälpa dem överleva i vildmarken (se 2 Moseboken 12–16). Det krävdes tro för att Mose skulle räcka ut handen, men det var Herren som ”drev … undan havet” (2 Moseboken 14:21).

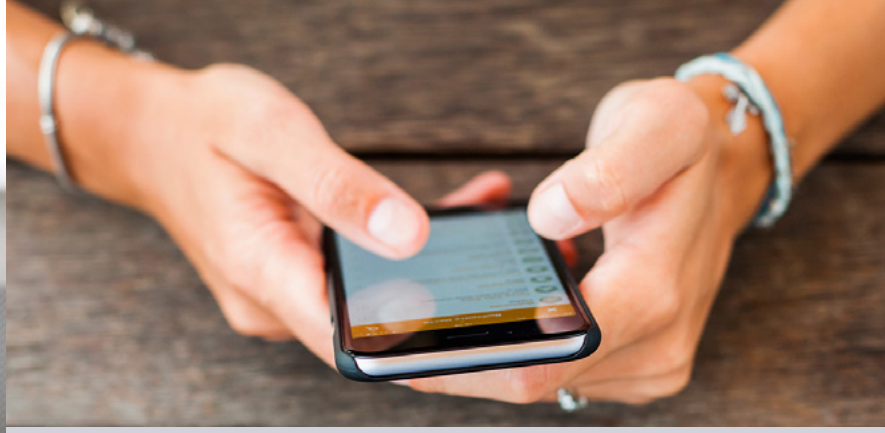

Vad kan vi göra?

Frälsaren har gång på gång visat sin villighet att frälsa sitt förbundsfolk från fysiskt och andligt lidande på både häpnadsväckande och enkla sätt. Han gör det så att vi kan stå som vittnen för andra. Hur kan du berätta vad han har gjort för dig? ■

Principer att beakta

När du begrundar dina möjligheter och uppdrag att tjäna andra, tänk då på de här principerna som illustreras i berättelserna:

- Om vi handlar i tro för att hjälpa andra, som Marcela och Mose, kan Herren visa sin makt i deras liv.
- Att räcka ut en hand till en nödställd vän behöver inte vara en storslagen gest (se Alma 37:6). En varm måltid eller bara ett enkelt sms kan hjälpa personen att känna sig älskad och omhuldad.
- Unga stödbröder och stödsystrar kan hjälpa till att befria människor omkring sig från bekymmer och lidande. Glöm inte att inkludera dem när du funderar på hur du kan hjälpa till.
- När vi berättar hur Herren har befriat oss i våra egna liv står vi som vittnen om hans kärlek och villighet att frälsa sitt folk (se Mosiah 24:13–14). Sök efter naturliga sätt att dela med dig genom samtal, på sociala medier eller via sms.
- Vi behöver inte vänta på att Herren ska leda oss. Om vi vill hjälpa till kan vi vara medlet till att göra mycket gott. (Se Läran och förbunden 11:8; 58:27–28.)

UPPTÄCK MER

Hitta exempel på hur vår Frälsare aldrig misslyckas med att befria oss:

- Läs eller titta på ”Vad har vår Frälsare gjort för oss?” av president Dallin H. Oaks (*Liahona*, maj 2021, s. 75–77).
- Läs eller titta på ”Han lägger dig på sina axlar och bär dig hem” av äldste Dieter F. Uchtdorf (*Liahona*, maj 2016, s. 101–104).
- Läs ”Sökandet efter räddning” av Connie Goulding (*Liahona,* juni 2015, s. 20–23).
- Läs om Phebe och Wilford Woodruff i *Saints: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 2, *No Unhallowed Hand, 1846–1893* (2020), s. 42.

HUR JAG GÅR VIDARE
EFTER MIN ANDRA SKILSMÄSSA

Ett enkelt råd hjälpte mig fortsätta framåt när jag inte visste vad jag skulle göra härnäst.

Logan Steele

Jag befann mig i totalt mörker i det extra sovrummet i mitt föräldrahem, begravd under en hög med täcken. Det kunde ha varit mitt på dagen eller midnatt – jag hade helt tappat tidsbegreppet. Allt jag ägde hade kastats ner i flyttkartonger som nu var staplade i ett rangligt torn bredvid sängen. Jag låg i skilsmässa för andra gången på fyra år, och det var bara för mycket att hantera.

Fångad i förtvivlan

Slutet på mitt andra äktenskap var en hemsk period full av oro, osäkerhet och vistelser på olika hotell. Jag visste inte vad jag skulle göra. Jag kände inte att jag kunde göra så mycket mer än att ligga under täcket och försöka att inte känna känslor längre.

Jag hade gått igenom svårigheter tidigare, men den här dagen var annorlunda. Jag ville inte gå till kyrkan eller läsa skrifterna – eller ens ta mig upp ur sängen. Till och med att be krävde mer av mig än vad jag kände att jag hade. Jag låg i sängen och bad att jag skulle vilja be, och det var allt. Jag var helt klart fångad i förtvivlan.

Min familj och andra som brydde sig om mig ville hjälpa mig, men de visste helt enkelt inte hur. De försökte muntra upp mig, ge mig mat eller försäkra mig om att allt skulle ordna sig. Men jag var inte redo att höra det än. Det var nästan omöjligt för någon att hjälpa till, för inte ens jag visste vilken slags hjälp jag behövde. Det är en sak att känna sig överväldigad när man vet allt man måste göra för att övervinna hinder på vägen. Men det var helt annorlunda för mig när jag inte ens kunde förstå vad jag skulle göra härnäst.

Min första skilsmässa var ett förödande slag, och det tog mig ett helt år av utmattande ansträngningar att återhämta mig. Men på något sätt reste jag mig och kunde så småningom fungera igen. Så var det inte den här gången. Jag hade inga fler ”nystarter” inom mig. I det ögonblicket var jag helt uttömd mentalt, känslomässigt och fysiskt.

Plötsligt slogs jag av ett minne från flera år tidigare.

BILDER FRÅN GETTY IMAGES

"Välj bara en sak", var morfars råd. "Välj en sak, arbeta på den, och när du är redo kan du välja en till. Det är allt du behöver göra."

"Välj bara en sak"

Jag hade lämnat kyrkan som tonåring eftersom jag inte trodde att den var sann. Jag slutade till och med att tro på Gud. När jag var i 20-årsåldern blev jag omvänd och visste att kyrkan var sann. Jag minns att jag kände hur spännande det var att inse att evangeliet var sant. Den glädjen varade bara omkring en minut innan det vred sig i magen vid den nyktra insikten att hela mitt liv skulle behöva förändras på grund av min omvändelse. Hur förändrar du nästan allt i ditt liv och blir den person som du vet att du borde vara?

Den dagen när jag var i 20-årsåldern ringde jag min morfar. Jag visste att jag kunde lita på hans vägledning med det här problemet. Han lyssnade på min oro över att förändra hela mitt liv när jag var osäker på hur jag skulle göra det. Sedan sa han: "Välj bara en sak. Välj en sak, arbeta på den, och när du är redo kan du välja en till. Det är allt du behöver göra."

Jag vet inte vad jag hade förväntat mig att höra, men inte det. Jag behövde vara så mycket bättre än jag var, och jag trodde inte att det skulle räcka så långt att ändra en sak i taget. Men på något sätt, i ett flyktigt ögonblick av andlig mognad, bestämde jag mig för att följa hans råd. Med så otroligt många förändringar som jag stod inför när jag återvände till kyrkan, vilken sak skulle jag välja först? Tyngden av den här listan som vi alla känner till (gå i kyrkan, läsa skrifterna, be, betala tionde, tjäna i ett ämbete och så vidare) var överväldigande i sig.

Det fanns så mycket jag visste att jag skulle ha svårt att ändra på, och jag hade inte känt mig stark nog att ta itu med dem än. Så jag bestämde mig för att välja något jag kunde göra – något viktigt men litet. Det skulle sätta mig på den väg jag ville vara på, och jag skulle kunna bygga på den framgången.

Rad på rad

Många år senare, när jag saknade styrkan att uppsända en enkel bön efter min andra skilsmässa, påminde den Helige Anden mig om det här minnet.

Där jag låg orörlig i min bomullskokong av täcken och drog mig till minnes det rådet, visste jag att Anden gav mig vägledning som jag kunde tillämpa på mina nuvarande omständigheter. Kanske jag kunde göra en sak. Det behövde inte vara något stort, bara någonting. Det första jag behövde göra var att kliva upp ur sängen. Så det var det jag gjorde – efter några minuter drog jag av mig täcket och klev upp. Sedan lade jag mig under täcket igen. Men det var okej eftersom jag hade gjort det jag hade valt. Det fortsatte att vara mitt mål i några dagar till innan jag valde nästa sak, och jag fortsatte att bygga på det.

Nu förstår jag att morfars vägledning var mer än bara ett gott råd. Det står i skrifterna: "För se, så säger Herren Gud: 'Jag ska ge

människobarnen rad på rad, bud på bud, lite här och lite där. Och välsignade är de som hörsammar mina bud och lånar ett öra åt mitt råd, för de ska lära visdom. För åt den som tar emot ska jag ge mer.'"(2 Nephi 28:30). Jag försökte eftersom jag litade på min morfar. Det fungerar eftersom det är en evangelieprincip. Det är genom att lära oss bli bättre genom att förändra en sak i taget som vi lär oss och växer.

Det här är vanligtvis det ställe i berättelsen där jag skulle berätta hur underbart mitt liv är i dag. Sanningen är den att saker och ting är bättre, men det är inte den enda poängen. Poängen är att Herren förväntade sig att jag helt enkelt skulle göra mitt bästa i varje ögonblick med hans hjälp. Han förstod att vissa dagar var mitt bästa att helt enkelt att uppbåda kraften att kliva upp ur sängen. Som äldste Dieter F. Uchtdorf i de tolv apostlarnas kvorum har sagt: "Gud tar dig som du är just nu och börjar arbeta med dig. Allt du behöver är ett villigt hjärta, en önskan att tro och tillit till Herren."[1]

Jag kände kärlek och bekräftelse från vår Fader i himlen. Min offergåva att ständigt förbättra mig själv rad på rad är godtagbar för honom. Ansträngningen, hur ofullkomlig den än är, är ändå godkänd om jag gör mitt bästa. President Gordon B. Hinckley (1910–2008) sa: "Gör så gott du kan. Det är allt vi ber dig om. … Herren förväntar sig inte att du ska göra mer än så. Gör bara så gott du kan."[2] Jag behövde inte göra en totalvändning och förvandlas helt över en natt. Vi går framåt rad på rad.

Vare sig jag strävar efter att bli bättre på att tjäna andra omkring mig eller bara försöka ställa mig upp så är det viktigt att jag försöker.

Herren kommer att vara där

Mina ansträngningar att återhämta mig från två skilsmässor – och allt annat som livet har prövat mig med – har lärt mig två viktiga saker. För det första, att Herren älskar uppriktiga ansträngningar av alla slag.[3] För det andra, att Herren möter dig där du är. Oavsett var du befinner dig på vägen mot återhämtning och helande kommer han att vara där om du är på den vägen.

Eftersom Frälsaren har tagit på sig alla våra smärtor och sorger vet han vad vi behöver oavsett vad det är. Även om vi inte vet det själva så vet han det. Och han hjälper oss att gå framåt.

Jag hör ofta andra uttrycka sin tacksamhet för utmaningarna i sitt liv. Jag *vill* känna tacksamhet för motgångar. Jag är inte den personen än, men just nu är detta det enda jag jobbar på. Jag arbetar på det, och när jag är redo väljer jag en sak till. ■

Författaren bor i Utah, USA.

SLUTNOTER

1. Dieter F. Uchtdorf, "Det fungerar utmärkt!" *Liahona*, nov. 2015, s. 23.
2. Gordon B. Hinckley, i "Messages of Inspiration from President Hinckley", *Church News*, 3 juli 2003, thechurchnews.com.
3. Se Russell M. Nelson, i Joy D. Jones, "En särskilt ädel kallelse", *Liahona,* maj 2020, s. 16.

TILL FÖRÄLDRAR

Jesus Kristus är vår Frälsare

Kära föräldrar!

Månadens nummer kan hjälpa er att undervisa era barn om Jesus Kristus som deras personlige Frälsare och betydelsen av hans försoning såsom Gamla testamentets profeter lär. Ni kan också använda förslagen här för att inleda samtal om de tio budorden och vikten av att följa Herrens utvalda tjänare.

SAMTAL OM EVANGELIET

Gamla testamentets lärdomar om Kristi försoning

Läs om hur Gamla testamentet pekar mot Kristi försoning på sidan 40. Gör en lista över de exempel som ges på Frälsarens försoning i Gamla testamentet.

Profeter, även de i Gamla testamentet, vittnade om Jesus Kristus och hans försoning. Prata i familjen om hur profeternas roll förblir densamma i dag. Hur har profeten nyligen vittnat om Kristus?

Lydnad mot kyrkans ledare

Läs äldste Duncans artikel på sidan 44 om att lyssna på och lyda kyrkans ledare. Prata i familjen om varför det är viktigt att vi följer de råd vi får av våra ledare. Familjen kan kanske uppmuntras att leka ”Följa John” för att illustrera den här principen.

***Stöd för* Kom och följ mig**

Se sidan 48 för en jämförelse mellan symbolerna för den första påsken och Jesu Kristi försoning som ett stöd för familjens veckostudier i Kom och *följ mig*.

KOM OCH FÖLJ MIG FAMILJEKUL

Stanna upp och ha tro

2 Moseboken 14–17

Med Herrens hjälp ledde Mose Israels barn ut ur Egypten. De blev rädda för att de hejdades av Röda havet och faraos här jagade efter dem. ”Mose svarade folket: ’Var inte rädda! Stanna upp och bevittna den frälsning som Herren i dag ska ge er’” (2 Moseboken 14:13).

1. Visa en bild av Röda havets delning. Läs 2 Moseboken 14:21–29 tillsammans. Lägg märke till handlingarna i de verserna.
2. Rollspela Röda havets delning med hjälp av handlingarna ovan. Lek tills alla har fått chansen att spela de roller de vill ha.

Diskussion: Hur utövade Israels barn tro genom att göra det som Herren befallde? Hur kan vi utöva tro när vi upplever svårigheter i våra liv?

Insänt av Lisa Thomas

FRÅN TIDSKRIFTEN *VÄGLEDNING FÖR DE UNGA*

”Jesus Kristus är *din* Frälsare”

Läs ett tal av president Russell M. Nelson om Frälsarens oändliga försoning och hur den tillämpas på var och en av oss personligen.

Gud befriar oss

Lär dig sju sätt på vilka Herren kan befria oss från våra prövningar av de forntida israeliternas exempel.

Lära och växa tillsammans

Läs om några ungdomar som har syskon med funktionsnedsättningar och hur de har hjälpt varandra och fått viktiga lärdomar för livet.

DETALJ FRÅN *KRISTUS KALLAR PETRUS OCH ANDREAS*, AV JAMES TAYLOR HARWOOD

FRÅN TIDSKRIFTEN *VÄNNEN*

Nedräkning till påsken

Läs ett skriftställe varje dag veckan före påsk och färglägg motsvarande område. Hitta andra påskberättelser och aktiviteter i tidningen också!

Någon älskar dig fortfarande

Läs vad syster Susan H. Porter, första rådgivare i Primärs generalpresidentskap, säger till barn.

Skriftstudier

Läs en illustrerad berättelse om Mose och Israels barn och mannat som Gud gav dem att äta.

Hej från Kanada!

Möt en vän från Kanada som hjälper andra som Jesus gjorde. Res också med Margo och Paolo för att lära dig mer om Kanada.

Capris roll i programmet

Även om Capri inte kan tala har hon fortfarande en viktig roll att spela i Primärs medverkan på sakramentsmötet.

JESU KRISTI FÖRSONING I GAMLA TESTAMENTET

Gamla testamentet är ett skriftligt verk som uppenbarar Herren som Frälsaren, Återlösaren och den store Försonaren.

Donald W. Parry
Professor i hebreiska bibeln och Dödahavsrullarna
vid Brigham Young University

Gamla testamentet var Frälsarens bibel, den som han läste och citerade under jordelivet. Gamla testamentet var (och är fortfarande) en storslagen, exceptionell uppsättning heliga skrifter. Den är enastående och ojämförlig. Varför? Därför att det är

- ”det första testamentet om Kristus”[1]
- en betydelsefull handbok om Frälsarens försoning
- det grundläggande dokumentet som är utformat för att förbereda världen för Frälsarens ankomst i köttet, när han skulle dö för oss
- en uppteckning som innehåller hundratals symboler som uppenbarar Jesus Kristus och hans försoning
- en uppteckning som framställer många profetior om Jesus Kristus och hans gudomliga mission.

Kort sagt är Gamla testamentet en helig skrift som uppenbarar Herren som Frälsaren, Återlösaren och den store Försonaren. När Jesus Kristus sa: ”[Forska] i skrifterna. … Det är just de som vittnar om mig” (Johannes 5:39), var det Gamla testamentet han talade om. Den här artikeln visar några sätt varpå Gamla testamentet vittnar om Frälsaren och hans försoning.

Färger, moln och hav: Hans makt att förlåta

Gamla testamentet framlägger hundratals symboler som uppenbarar Jesus Kristus och hans försoning. Här är några korta exempel:

Öster och väster. ”Så långt som öster är från väster, så långt avlägsnar [Herren] våra synder från oss” (Psaltaren 103:12). Avståndet mellan öster och väster är naturligtvis oändligt och omätligt. Det är också Guds förmåga att avlägsna våra överträdelser.

Tjockt moln. ”Jag [Herren] har utplånat dina brott som ett moln, dina synder som en sky. Vänd om till mig, för jag har återlöst dig” (Jesaja 44:22). Precis som tjocka moln ständigt bildas, förändras, försvinner, dyker upp igen på himlen och på så sätt framkallar tanken på oändlighet, så förlåter Gud dem som omvänder sig och återvänder till honom.

Kasta bort synder. Gud ”förlåter skuld och … ska kasta alla deras synder i havets djup” (Mika 7:18–19). Gud kastar synder i havens djup, där de försvinner för evigt. När Hiskia hade återhämtat sig från en sjukdom skrev han: ”För du [Gud] har kastat alla mina synder bakom din rygg” (Jesaja 38:17). När Gud kastar våra synder bakom sin rygg ser han dem inte längre.

KORSFÄSTELSEN, HARRY ANDERSON

I Psaltaren 22 återges de exakta ord som Jesus skulle komma att säga på korset: ”Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?”

Scharlakan och vitt. Herren sa: ”Om än era synder är blodröda ska de bli snövita, om än de är röda som scharlakan ska de bli vita som ull” (Jesaja 1:18). De tre nästan identiska färgerna – blodröda, röda och scharlakan – representerar mänskligt blod och skuld (se Jesaja 59:3; Mika 3:10; Habackuk 2:12). Kristi blod heliggör (se Mose 6:59–60), ger evigt liv (se Johannes 6:53–54), och gör människans blodröda skuld vit, vilket representerar renhet.

Kristi profetior

Gamla testamentet framlägger hundratals profetior om Jesus Kristus, varav många handlar direkt om hans försoning. Jesaja profeterade till exempel:

- ”Det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig” (Jesaja 53:4).
- ”Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder” (Jesaja 53:5).
- ”Han [blev] plågad på grund av mitt folks brott” (Jesaja 53:8).
- ”Han bär deras skulder” (Jesaja 53:11).
- ”Han som bar de mångas synd” (Jesaja 53:12).

Psaltaren 22 är en anmärkningsvärd profetia om Frälsarens sista timmar på jorden, när han skulle utsättas för våldsamma smädelser och sedan korsfästas. Folket skulle håna och smäda honom (se vers 4–8; se även Matteus 27:30–31, 39–43; Lukas 23:35). Den här psalmen uttrycker de exakta ord som Jesus sedan uttalade på korset: ”Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?” (vers 1; se även Matteus 27:46). Psaltaren 22 innehåller också en tydlig hänvisning till korsfästelsen: ”De har genomborrat mina

händer och fötter” (vers 17; se även Matteus 27:35). Orden i vers 19, ”De delar mina kläder mellan sig och kastar lott om min klädnad”, uppfylldes fullständigt av dem som korsfäste Jesus (se Matteus 27:35).

Personer som symboler för Kristus

Ett stort antal rättfärdiga personer i Gamla testamentet tjänade som levande symboler för Jesus Kristus. Parallellerna mellan dessa personer och Jesus Kristus är så slående att äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kvorum skrev:

”Jehova använde sig av en mängd arketyper och symboler. Förvisso har de alltid varit ett slående kännetecken på Herrens undervisning till sina barn. Exempel på de här figurerna – särskilt sinnebilder för Kristus – finns överallt i den här förmessianska uppteckningen. …

Mose (liksom Isak och Josef och så många andra i Gamla testamentet) var själv en profetisk symbol för den Kristus som skulle komma.”[2]

Här är tre exempel på dessa levande symboler:

- Job förlorade sina barn och ägodelar och led svårt i köttet (se Job 1–2), och han emotsåg den lidande tjänaren och smärtornas man, Jesus Kristus (se Jesaja 53).
- Jona var en sinnebild av Jesus, som jämförde Jonas tre dagar och nätter i fiskens buk (se Jona 2:1) med sin egen vistelse ”i jordens inre i tre dagar och tre nätter” (Matteus 12:40).

Job led svårt i köttet och emotsåg den lidande tjänaren och smärtornas man, Jesus Kristus.

- Abraham var villig att frambära sin älskade son Isak som ett offer, vilket var en parallell till att Gud offrade sin älskade Son Jesus. Abrahams lydnad genom att ”offra sin son Isak … är en sinnebild för Gud och hans enfödde Son” (Jakob 4:5; se även Hebreerbrevet 11:17–19).

Vår Frälsare, Återlösare och Försonare

Gamla testamentet innehåller ungefär 100 namn och titlar på Jehova, varav många är viktiga för att vi ska förstå hans försoning. Jehova kallas till exempel *Frälsare:* ”För jag är Herren din Gud, Israels Helige, din Frälsare” (Jesaja 43:3; se även 43:11; 45:15, 21; 49:26; 2 Samuelsboken 22:3; Psaltaren 106:21; Hosea 13:4).

Jehova kallas också *Återlösare:* ”Så säger Herren, Israels Återlösare” (Jesaja 49:7; se även 44:6; 47:4; 54:5; Jeremia 50:34).

Gamla testamentet uppenbarar tydligt att Jehova är den store Försonaren: ”Hjälp oss, du vår frälsnings Gud, för ditt namns äras skull! Rädda oss och försona[3] våra synder för ditt namns skull” (Psaltaren 79:9).

Jehova befallde gång på gång sina profeter och präster att försona för folket. Faktum är att det engelska ordet *atonement* [försoning] återfinns i King James version av Gamla testamentet 69 gånger. Var och en av dessa omnämnanden ökar vår insikt om innebörden och betydelsen av Jesu försoningsoffer.

Heliga högtider – förebådanden om Jesu Kristi försoning

Exceptionellt heliga högtider förebådade Jesu Kristi försoning. Försoningsdagen fokuserade till exempel på flera ritualer som förutsåg Jesu försoning (se 3 Moseboken 16; Hebreerbrevet 7–9). En annan högtid, påsken, pekade också fram emot Jesu Kristi offer (se 2 Moseboken 12). Påsklammet förebådade Jesus Kristus, lammet som offrades för världens synder (se 2 Moseboken 12:3–6, 46). Lammet skulle vara felfritt (se 2 Moseboken 12:5) precis som Jesus Kristus skulle vara felfri (se 1 Petrusbrevet 1:18–19).

Lammets blod som ströks på dörrposterna räddade det forntida Israel från döden (se 2 Moseboken 12:13) precis som Kristi försonande blod räddar oss från graven och från den andliga döden (se Helaman 5:9). Likheterna mellan påsken och Jesu Kristi död var så anmärkningsvärda att Paulus kallade Jesus ”vårt påskalamm” (1 Korintierbrevet 5:7).

Porten till Kristus

Jehova själv utformade och uppenbarade Moselagen för att undervisa om sin ankomst som den utlovade Messias, Jesus Kristus och hans försoningsoffer (se Galaterbrevet 3:24; 2 Nephi 11:4; Jarom 1:11; Mosiah 13:30–33; Alma 25:15).

Äldste Holland ger denna sammanfattning av syftet med moselagen: ”Detta historiska förbund, som gavs av Gud själv och som en väg till rättfärdighet endast överträffas av evangeliets fullhet, bör betraktas … som den ojämförliga samling av representationer, skuggbilder, symboler och förebådanden av och om Jesus Kristus som den är. Av den anledningen var det en gång (och är fortfarande, i sitt innersta och i sin renhet) en vägvisare till andlighet, en port till Kristus.”[4]

Som Amulek vittnade: ”Detta är [moselagens] hela innebörd, och varje liten del pekar på detta stora och sista offer. Och detta stora och sista offer kommer att vara Guds Son, ja, oändligt och evigt” (Alma 34:14).

Jag vittnar om att Bibeln – både Gamla och Nya testamentet – förkunnar Jesus Kristus med stor tydlighet, kraft och myndighet. Jag hoppas att både de nuvarande och de uppväxande släktena ska komma att älska och förstå Bibeln och dess viktiga budskap om Jesus Kristus. ■

SLUTNOTER

1. M. Russell Ballard, ”Bibelns underverk”, *Liahona*, maj 2007, s. 82.
2. Jeffrey R. Holland, *Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* (1997), s. 137.
3. Den bokstavliga översättningen av hebreiskan är här ”göra försoning” (se David J. A. Clines, red., *The Dictionary of Classical Hebrew* [1998], 4:553).
4. Jeffrey R. Holland, *Christ and the New Covenant,* s. 137.

JOB, AV GARY L. KAPP

JOSUAS OCH KALEBS ÅTERKOMST, AV OKÄND KONSTNÄR, LEBRECHT HISTORY / BRIDGEMAN IMAGES

VAR INTE UPPRORISKA, VAR INTE RÄDDA

Äldste Kevin R. Duncan
i de sjuttios kvorum

Josua och Kaleb förstod utmaningarna som låg framför dem, men de visste att de kunde förlita sig på Herren.

I mitt liv har jag märkt att människor ofta reagerar på inspiration som kyrkans ledare har fått på ett av två sätt:

1. De fångar visionen av vad ledaren känner att Herren behöver få utfört, de talar positivt om det och uppmuntrar andra att fånga samma vision. Ibland kan det kräva att de tar steg i tro tills de förstår helt och fullt.
2. De gör uppror mot visionen, plockar isär den och hittar anledningar till att de är rädda att den inte kan uppnås. Eller så ignorerar de helt inspirationen och gör ingenting alls. De i den här kategorin upptäcker till slut att Herrens verk lyckas, även om de valde att inte stödja det.

Herrens löfte till Mose

Vi läser om liknande reaktioner på ledares inspiration när israeliterna närmade sig det som kallades Kanaans land. Herren hade befriat israeliterna från Egypten. Han hade sagt till Mose att om folket höll hans bud skulle han leda dem till det utlovade landet, ett land som Herren hade lovat ge till Abrahams efterkommande, ”ett land som flödar av mjölk och honung” (2 Moseboken 3:17). När de vandrade genom vildmarken till den här platsen gick israeliterna genom många prövningar som satte deras tro på prov. De gjorde ofta uppror och avvek från Herrens befallningar. (Se 2 Moseboken 32:1–9; 4 Moseboken 11:1–34.)

När israeliterna äntligen närmade sig det utlovade landet befallde Herren Mose att sända tolv spejare – en från var och en av Israels tolv stammar – ”för att speja i Kanaans land” (4 Moseboken 13:2). De befalldes att ta reda på om folket som bodde där var ”starkt eller svagt, om de [var] få eller många” och om landet var fruktbart. Två av dessa spejare var Josua och Kaleb. (Se 4 Moseboken 13:4–20.)

Dessa spejare tillbringade 40 dagar med att utforska Kanaans land innan de återvände till Mose och Israels barn i vildmarken. Spejarna bar med sig frukten från Kanaans land. De rapporterade att landet ”flödar verkligen av mjölk och honung. …

Men folket som bor i landet är starkt, och städerna är befästa och mycket stora." (Se 4 Moseboken 13:25–29, 33.)

Två sätt att se saker och ting på

Alla tolv spejare hade sett samma fördelar med och samma hinder för att uppfylla Herrens befallning att bo i Kanaan. Men deras svar visar hur tio medlemmar i gruppen endast såg problemen, medan de övriga två satte sin lit till Gud.

Tio av spejarna såg bara svårigheterna framför sig. Eftersom de inte litade på Herren var de rädda för att följa hans befallning att dra upp till Kanaans land. Kaleb och Josua visste å andra sidan att om israeliterna hade tro kunde Herren överlämna Kanaans land till dem. Kaleb gav rådet: "Låt oss genast dra dit upp och inta landet. Sannerligen, vi kan göra det!" (4 Moseboken 13:31).

De övriga tio spejarna motsade Kalebs råd. "Vi kan inte dra upp mot det folket", sa de, "för de är för starka för oss. … Allt folk som vi såg … var resliga män. … Och vi var som gräshoppor i våra egna ögon, och så var vi också i deras ögon" (4 Moseboken 13:31–33).

Val baserade på rädsla

Tråkigt nog fokuserade israeliterna på den skrämmande rapporten. Eftersom vägen verkade svår och de fruktade människorna som bodde där, vägrade de att gå in i det utlovade landet. De började knota mot Mose och mot Gud. De var så utan tro att de till och med önskade att Gud hade låtit dem dö i Egypten eller i vildmarken. "Vore det inte bättre för oss att vända tillbaka till Egypten?" frågade de och fortsatte: "Vi väljer en ledare och vänder tillbaka till Egypten" (4 Moseboken 14:3–4).

Det måste ha varit en rejäl kulturchock när John, en ranchägare från en liten stad, kom till New York för att verka som missionär.

Men Josua och Kaleb försökte fortfarande hjälpa folket att lita på Herren. "Om Herren har behag till oss, ska han föra oss in i det landet och ge det åt oss, ett land som flödar av mjölk och honung.

Men var inte upproriska mot Herren och var inte rädda för folket i landet. … Herren är med oss. Var inte rädda för dem" (4 Moseboken 14:8–9).

Israels barn ville inte lyssna på Josua och Kaleb utan försökte i stället döda dem (se 4 Moseboken 14:10). På grund av sitt uppror sa Herren till dem att de skulle vandra i vildmarken i 40 år. Först när alla som hade knotat mot honom hade dött skulle han föra dem tillbaka till det utlovade landet. Av de tolv spejarna var det endast Josua och Kaleb som kom in i det utlovade landet. (Se 4 Moseboken 14:22–38.)

Dagens Kaleb och Josua

Det finns många som Kaleb och Josua i dag. En sådan man var min hustrus morfar, John Hulme. En dag år 1926 hade biskopen ett samtal med John. Biskopen tog upp ämnet mission. Det gjorde John lite ställd.

John hade alltid velat verka som missionär, men hans liv var komplicerat. Varför? För att John var 42 år. Han var en gift man med fyra barn som var 15, 12, 4 och 2 år. Han hade en egen gård. Han hade mark och boskap som behövde tillsyn medan han var borta. Han skulle behöva hitta ett sätt att se till att hans familj och egendom togs omhand medan han var borta.

Biskopen sa till John att det här inte var en officiell kallelse, bara ett förslag. John sa till biskopen att han skulle tänka på det och ge besked nästa dag.

John sökte upp biskopen tidigt nästa morgon och sa att han skulle tacka ja till kallelsen att tjäna. Den morgonen, efter vad som förmodligen var en mycket sömnlös natt, visste John inte hur han skulle ordna allt så att han kunde tjäna som missionär. Han visste bara att han skulle göra det. Liksom Kaleb och Josua visste han att Gud skulle hjälpa honom att hitta en utväg. Och det gjorde Gud. John kunde anställa en granne till att ta hand om hans mark och hans boskap, och församlingen och samhället slöt upp för att stötta hans fru och barn.

John kom från ett litet samhälle på landet med omkring 500 invånare. Han var van vid att rida häst och arbeta med jorden. När han kallades att verka i New York måste det ha varit en rejäl kulturchock. Han kände sig förmodligen som en gräshoppa bland jättar. Men John var framgångsrik under sin mission. Hans exempel har gett hans efterkommande en önskan att sätta sin lit till Gud oavsett hinder och det okända. ”För ingenting är omöjligt för Gud” (Lukas 1:37).

Möt hinder med tro

Precis som Israels barn ställs vi inför enorma hinder. Men dessa hinder kan inte skilja oss från de välsignelser som Herren har lovat oss om vi lyder hans bud. Det är inte fel av oss att erkänna dessa hinder. Men det är viktigt att vi möter dem med tro.

Josua och Kaleb förstod utmaningarna som låg framför dem, men de visste att de kunde förlita sig på Herren.

Genom den pågående återställelsen av evangeliet kan vi lätt se att när profeterna kungör Herrens vilja för oss, gör vi bäst i att söka efter sätt att hjälpa till att åstadkomma den. Visst finns det hinder, men med tro på Gud kan vi övervinna dem. Här är några exempel:

- När högpräster och äldster slogs ihop till ett enda kvorum fanns det de som undrade hur den här förändringen skulle kunna fungera. Andra tog till sig förändringen och vände sig utåt för att bygga nya relationer.
- När stödverksamheten ersatte hemlärar- och besöksverksamheten såg vissa bara utmaningarna. Andra började tjäna på ett högre, heligare sätt.
- När president Russell M. Nelson betonade behovet av att använda kyrkans fullständiga namn, fanns det de som tvekade och gav anledningar till att kortare namn var enklare. Andra tog genast till sig vägledningen och hittade sätt att använda namnet så som det står i skrifterna.
- När mötesschemat för sabbatsdagen förkortades från tre timmar till två, fanns det de som kände att undervisningstiden var otillräcklig och att schemana skulle bli förvirrande. Andra anpassade sig snabbt till förändringen.

Naturligtvis finns det många fler exempel, men lärdomen är tydlig. Varje utmaning och varje hinder vi möter är en möjlighet att, liksom Josua och Kaleb, välja att förlita oss på Herren. ”Var inte upproriska … var inte rädda” (4 Moseboken 14:9) var ett gott råd till Israels barn, och det är fortfarande ett gott råd till var och en av oss i dag. ■

ILLUSTRATION: BRIAN CALL

2 Moseboken 12

Hur symboliserar påsken Kristi försoning?

Påskhögtiden firar minnet av israeliternas befrielse från Egypten (se 2 Moseboken 12:27). Genom symboler kan påsken lära oss i dag att precis som Herren befriade israeliterna från fångenskapen i Egypten kan han också befria oss från syndens fångenskap.

Påsklammet
Ett felfritt lamm av hankön slaktades och åts vid festen. Gud offrade sin enfödde Son som ”ett lamm utan fel och brist” (1 Petrusbrevet 1:19) för att bringa frälsning till sina barn.

Blod på dörrposterna
De israeliter som strök lammets blod på sina dörrposter skonades från fysisk död under den sista plågan (se 2 Moseboken 12:13). På vilket sätt representerar lammets blod Kristi försoning? Hur hjälper Frälsaren oss att övervinna både fysisk och andlig död?

Bittra örter
Israeliterna åt bittra örter vid påskhögtiden som en påminnelse om bitterheten i deras träldom i Egypten (se 2 Moseboken 12:8). Genom sin försoning drack Frälsaren ur den bittra kalken (3 Nephi 11:11) så att han kunde hjälpa oss övervinna syndens träldom.

Det osyrade brödets högtid
Herren befallde israeliterna att äta osyrat bröd för att minnas påsken (se 2 Moseboken 12:15). Under den sista måltiden åt Jesus osyrat bröd och uppmanade sina apostlar att äta ”för att minnas [honom]” (1 Korintierbrevet 11:24). Hur påminner sakramentet dig om Frälsaren?

MEDSOLS ÖVERST FRÅN VÄNSTER: *DEN GODE HERDEN*, AV WILLIAM HENRY MARGETSON; *PÅSKEN*, AV WILLIAM HENRY MARGETSON; *KRISTI KORSFÄSTELSE*, OKÄND KONSTNÄR; *KRISTUS I GETSEMANE*, AV MICHAEL T. MALM; *KRISTUS INTRODUCERAR SAKRAMENTET FÖR APOSTLARNA*, AV DEL PARSON; *PÅSKMÅLTIDEN*, AV BRIAN CALL; FOTOGRAFI AV PÅSKMAT FRÅN GETTY IMAGES

Israeliterna går genom Röda havet på torr mark

VANDRINGEN GENOM RÖDA HAVET [THE PASSAGE OF THE RED SEA]: WILLIAM BRASSEY HOLE, LEBRECHT HISTORY / BRIDGEMAN IMAGES

"Och Mose räckte ut handen över havet, och Herren drev då undan havet genom en stark östanvind som blåste hela natten. Han gjorde havet till torrt land, och vattnet klövs itu.

Israels barn gick rakt genom havet på torr mark, medan vattnet stod som en mur till höger och vänster om dem."

2 Moseboken 14:21–22

UNGA VUXNA

Vad gör vi när vi inte har alla svar?

26

EFTER SKILSMÄSSA

HUR MAN GÅR FRAMÅT ETT STEG I TAGET

34

GAMLA TESTAMENTET

DET FÖRSTA TESTAMENTET OM KRISTUS

40

KOM OCH FÖLJ MIG

TVÅ SÄTT VARPÅ MEDLEMMAR REAGERAR PÅ KYRKANS LEDARE

44

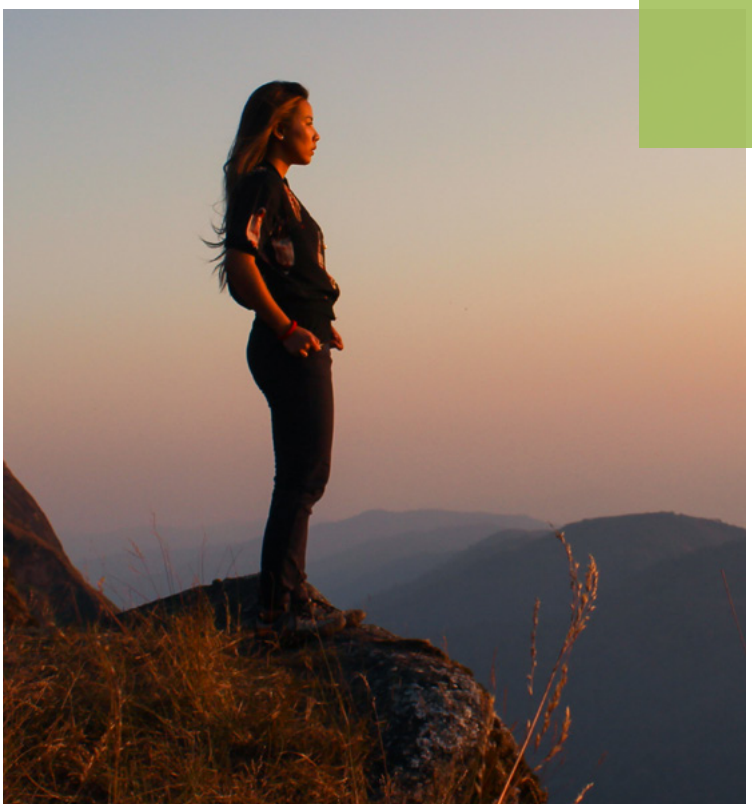

JESU KRISTI
KYRKA
AV SISTA DAGARS HELIGA

SWEDISH
4 021831 141806

Lokala sidor

L2 **Herre, till vem skulle vi gå?**
Äldste Ruben V. Alliaud

L3 **Herreys betydelse för missionsarbetet**
Eric Engstrom

L5 **Svenska röster i Europa**
Joel och Elina Kärn

L5 **Vår tid i Karlskrona**
Klas Söderbom

L7 **Hur många känner du igen?**
Inger Höglund

L7 **Ny läsning och lyssning**

L8 **Äntligen förenade**
Torbern Stålek

L8 **Nygifta**

L9 **Harry Gustafsson skriver historia**
Terez Nilsson

L11 **Ankommande missionärer**

L13 **Hjälpföreningens julfest i Gävle gren**
Carina Bäck

L13 **Tjänande i Gubbängen**

L14 **Med en gemensam mission**
Syster Daniella Mendez och syster Fanny Olguín

L15 **Avlidna**

L16 **Dessa är identifierade**

Herre, till vem skulle vi gå?

Äldste Ruben V. Alliaud i de sjuttios kvorum
Andre rådgivare i presidentskapet för området Europa

Efter att mirakulöst ha mättat skaran på 5 000 höll Jesus den underbara predikan om livets bröd. Han påpekade att många följde honom, inte på grund av budskapet, *”utan för att ni fick äta av bröden och bli mätta”*.[1] Av den anledningen förklarade han att han var livets sanna bröd och att timliga välsignelser man får i livet, även på mirakulösa sätt, inte kunde frälsa dem: *”Era fäder åt mannat i öknen, och de dog.”*[2]

Hans ord fick den effekten att *”efter detta drog sig många av hans lärjungar undan och slutade vandra med honom”*.[3]

När Jesus såg den här reaktionen tittade han på de tolv som var med honom och frågade: *”Inte tänker ni väl också gå?”* Petrus tog genast ansvar, steg fram, och med ord som uttryckte vad de alla kände utbrast han: *”Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord.”*[4]

Vi har alla gått igenom och kommer ännu att gå igenom svåra situationer i livet, då våra förväntningar inte stämmer överens med den verklighet vi upplever.

Det kommer stunder då man kan känna sig trött, besviken, missmodig eller ihålig. Dessutom kanske det kommer en tid då vi kanhända tänker som människorna förr: *”Det är meningslöst att tjäna Gud. Vad vinner vi på att hålla hans bud och gå sörjande inför Herren Sebaot?”*[5]

Det är i sådana stunder vi knäböjer och utropar:

”Var skall jag finna frid, vem skall mig trösta?
Vem skall leda mig tryggt i jordlivets strid?
När hjärtat lider av agg eller vrede, när själen
våndas svårt, var finns det frid?”[6]

Låt mig nämna några principer som, om de blir förstådda, hjälper oss att härda ut medan vi ser fram emot bättre tider.

Meningen med det här livet. President Russell M. Nelson har sagt: *”Glädjen vi känner har väldigt lite att göra med våra omständigheter och allt att göra med vårt fokus.”*[7]

Tappa aldrig fokus på att den här jorden som vi bor på blev skapad och förberedd för oss, för att frälsningsplanen skulle kunna genomföras: *”Och vi ska pröva dem med detta för att se om de kommer att göra allt vad Herren deras Gud befaller dem”*[8], trots utmaningarna i livets omständigheter. Å andra sidan, som det blev förklarat för profeten Joseph Smith, ska *”allt detta … ge dig erfarenhet och tjäna dig till godo”*[9]. Prövningar är av naturen svåra. Genom att vi förstår detta, inser vi att det inte är oss det är fel på, utan att vi uppfyller själva syftet med att vi är här.

Hoppa aldrig ur båten mitt i en storm. Föreställ dig för ett ögonblick att du är på en båt som färdas genom en våldsam storm mitt på havet. Föreställ dig *”hur det stormar och vågorna höga går. Se, skyarna hotfullt sig formar, ej skydd eller hjälp vi får.”*[10] Jag är säker på att du skulle få många tankar och känslor, men att hoppa ur båten skulle inte vara en av dem. Evangeliets båt kommer alltid att erbjuda oss skydd mitt i livets stormar.

Håll fast vid den tro och kunskap du redan har. Kung Benjamin uppmanade oss att tro på Gud, att tro på att han har all visdom och all makt, och att tro på att *”människan inte förstår*

allt det som Herren kan förstå"[11]. På sätt och vis borde kunskapen om vår okunnighet utgöra en del av vårt vittnesbörd.

Det är en del av upplevelsen här på jorden att vi inte får omedelbara svar på alla frågor som rör våra omständigheter i livet. Alltså, *"håll då fast vid det du redan vet och var stark tills du får ytterligare kunskap"*[12].

De saker vi vet är viktigare och mäktigare än de saker vi kanske inte riktigt förstår än.

Det är min bön att vi, genom att ta till oss dessa principer, upprepade gånger kan säga liksom Petrus: *"Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord."*[13] ■

SLUTNOTER

1. Johannes 6:26.
2. Johannes 6:49.
3. Johannes 6:66.
4. Johannes 6:67–68.
5. Malaki 3:14.
6. "Var skall jag finna frid", *Psalmer,* nr 75.
7. President Russell M. Nelson, "Glädje och andlig överlevnad", *Liahona,* nov. 2016, s. 82.
8. Abraham 3:25.
9. Läran och förbunden 122:7.
10. "Mästare hör hur det stormar", *Psalmer,* nr 66.
11. Mosiah 4:9.
12. Äldste Jeffrey R. Holland, "Jag tror", *Liahona,* maj 2013, s. 94.
13. Johannes 6:67–68.

LOKALA SIDOR

Herreys betydelse för missionsarbetet

Eric Engstrom
Fort Worth, Texas

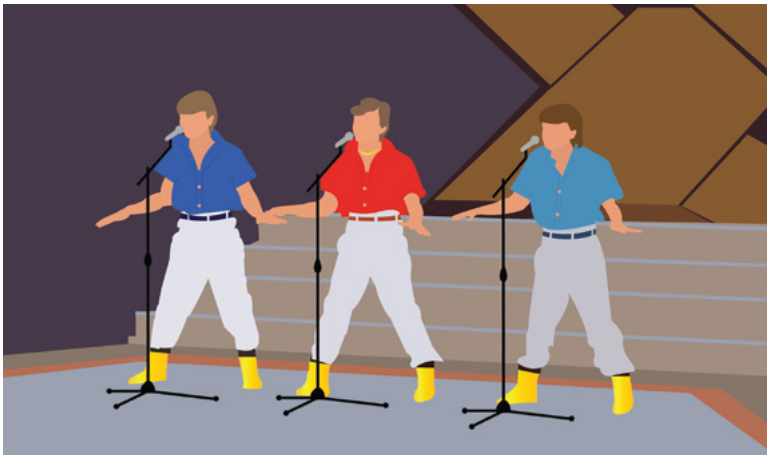

ILLUSTRATION: JAMIE NILSSON

Redaktionen: *På Facebook finns en grupp för dem som varit på mission i Sverige och andra med anknytning till Sverigemissionen. För en tid sedan lade Eric Engstrom upp en härlig skildring om hur bröderna Herreys framgångar påverkade missionsarbetet i Sverige när han var missionär här på åttiotalet. Eric menar att de två viktigaste faktorerna för Sverigemissionens framgångar under hans mission var bröderna Herreys popularitet och färdigställandet av Stockholms tempel.*

Eric Engstrom: 1984 tog bröderna Herrey hela Sverige med storm genom att vinna Eurovision Song Contest som gick av stapeln i Luxemburg. Dessa bröder hade vuxit upp i en svensk medlemsfamilj som låtit pojkarna spendera tid på en dans-och musikskola i Los Angeles.

Redaktionen: *Bröderna hade kommit under den legendariske managern Bert Karlssons beskydd. Den något kaxige Bert berättade redan innan den svenska uttagningen att han visste vilka som skulle vinna det året. Per, Richard och Louis tillförde något nytt till den svenska melodifestivalen, och med sina snitsiga danssteg och sin glada framtoning gick de rakt in i svenska folkets hjärtan. Herreys är idag närmast kultförklarade och efterfrågas fortfarande i stora sammanhang. Dessa herrar (som idag är mellan 55-65) brukar bjuda på sig själva och sin stora hit "Diggi-loo, diggi-ley". Och hela Sverige sjunger med!*

Neal Bergstrom *från Utah i en kommentar: Äldste Wayne Wylie och jag var missionärer i Herreys hemmaförsamling i Göteborg när de vann tävlingen i Luxemburg. Fantastiskt nog hade de flugit hem samma kväll och var på plats i kyrkan nästa morgon. Vi hade ungefär 120 tonårsflickor med på vår undersökarklass den söndagen! Och journalister!*

Eric Engstrom: Året innan tävlingen i Luxemburg hade Carola Häggkvist representerat Sverige i München med "Främling" och kommit på en hedrande tredjeplats i tävlingen. Så både Carola och Herreys var mycket stora artister i Sverige vid den här tiden. Beroende på var bröderna Herrey var under sina

Evalie och Per Herrey.

turnéer besökte de alltid kyrkan. De valde att komma in precis efter att mötet hade börjat för att inte väcka för mycket uppståndelse.

Sommaren 1984 tjänade jag i Gävle tillsammans med min kamrat, äldste Boogert. Vi hade med oss en undersökare till kyrkan den här söndagen i augusti. Det var en tonårsflicka som nog hört om kyrkan genom Herreys, men hon var mycket genuin och sökte efter ett eget vittnesbörd. Hon döptes senare. Jag satt på förhöjningen eftersom jag skulle bära mitt vittnesbörd under mötet. Efter en stund ser jag hur pappa Herrey, Richard och Carola kommer in i möteslokalen! (Jag tror att Richard och Carola hade en liten romans…) De satte sig på den bakersta raden. Det var bara vi på förhöjningen som märkte vilka som kommit. Efter mötet bestämde sig sällskapet för att följa med till söndagsskolans undersökarklass. Vår unga undersökarflicka var förstås i sjunde himlen! Vi hade en fin lektion som leddes av grenens missionsledare. Broder Herrey, jag själv och äldste Boogert deltog aktivt i diskussionen. Jag tog tillfället att bära mitt vittnesbörd.

Efteråt var det dags för de berömda gästerna att ge sig av och vi skulle ta farväl. Carola vände sig mot mig och sa: ”Så trevligt att träffas, det var roligt att få prata med dig” och så tar hon ett steg framåt och ger mig en kram! Jag kände att detta inte var tillfället att rygga tillbaka och säga att missionärer inte får kramas, så jag besvarade glatt hennes kram och tittade över hennes axel på en överraskad Richard. Jag blinkade och log mot honom. Det förvånade uttrycket i Richards och pappa Willys ögon gjorde stunden oförglömlig!

Detta var bara en kort liten händelse i mitt liv, och en halvtimme senare hade väl de inblandade säkert glömt bort vad som hänt. Men här är jag ändå, 37 år senare, och berättar om mitt speciella minne från Gävle.

Fyra generationer Herrey. Per tillsammans med föräldrarna Willy och Gerd, sonen Joel med hustru Molly, samt barnbarnen Philip och William.

Fler kommentarer till Eric Engströms inlägg:

Diana Sälöen, *Helsingborg: Jag lärde mig om kyrkan tack vare bröderna Herrey och trodde väl aldrig att jag skulle få träffa dem personligen. Jag döptes och är fortfarande en aktiv medlem i kyrkan.*

Mattias Krekula, *Kristianstad: Louis Herrey är ett stort exempel för kyrkan i Sverige. Vi har träffats många gånger och han är alltid så snäll, ödmjuk och Kristuslik. Nu är han rådgivare till missionspresidenten och jag är säker på att det är det perfekta ämbetet för honom!*

Jeff Singer: *För några veckor sedan var jag och min fru i templet för att göra beseglingar. De andra två paren i rummet visade sig vara Willy och Gerd Herrey och deras dotter Gil och hennes man. Jag hörde deras namn och kunde inte tro att det var sant! Efteråt kunde vi prata en stund och jag fick veta lite om dem. Herreys är verkligen en fantastisk familj.*

Redaktionen: *Både Per och Louis Herrey tillhör idag Kungsbacka församling i Göteborgs stav. Till vardags arbetar Per som jurist. Han skriver också böcker. Louis är skolchef inom kyrkans utbildningsverksamhet. Richard bor i Stockholm och har många strängar på sin lyra. Han är bland annat politiker, radiopratare och restaurangchef.*

Det finns flera aktiva medlemmar i kyrkan idag som blev intresserade av evangeliet genom bröderna Herreys exempel. Några av dessa är

Annika Nylund i Södertälje, Isabel Geens i Belgien, Anna Wiklund i Umeå och Ann Svensson Holbrook, bosatt i USA.

Ann Svensson Holbrook, som växte upp i Danmark, skriver till redaktionen:

Bröderna Herreys exempel förändrade mitt liv. Jag är evigt tacksam för ljuset jag såg hos dem som ung tonåring. Herren känner oss så väl och skickar evangeliet till oss på det sätt som han vet att han kan nå oss på. Dessa tre unga killar var det bästa som någonsin kunde hända mig. Det gjorde att jag kunde förstå sanningen och bli medlem i Herrens kyrka. Idag har jag en familj som är aktiv i kyrkan. Mina tre barn är gifta i templet och två av dem har tjänat på mission i Danmark. Det är så många på båda sidor av slöjan som berörts av mitt beslut att ta emot det sanna evangeliet. ■

Angelica och Louis Herrey.

Svenska röster i Europa

Joel och Elina Kärn
Handens församling

I våras kallades vi till att vara "Rising Generation Advisers" (RGA). Då det var ett nytt ämbete, som fortfarande inte hade ett namn på svenska, hade vi till en början ingen aning om vad det innebar. Vi förstod att det hade med "det uppväxande släktet" i Sverige att göra (vilket inkluderar Unga Män, Unga Kvinnor och Unga Vuxna), men inte mycket mer än så. I Europa har två unga vuxna, en man och en kvinna, i varje mission blivit kallade som RGAs, så alla är inte gifta som i vårt fall. Sedan dess har vi tillsammans med andra RGAs i Europa blivit tränade i Schweiz och via Zoom, där områdesledare har undervisat oss. Det har hjälpt oss att inse hur viktiga ungdomarna och Unga Vuxna är för Herren, och hur mycket han älskar dem.

Sedan vi blev kallade har vi börjat lära känna de ledare vi har i Sverige för "det uppväxande släktet", något som har varit väldigt spännande. Vi har som mål att den yngre generationen ska lära sig älska Gud och hans kyrka. Vi vill att de ska känna att de har en plats i Guds rike, och att de behövs för att föra hans verk framåt. Vi ser fram emot bättre förstå oss på vår uppgift för att kunna tjäna det uppväxande släktet och deras ledare i Sverige på bästa sätt. ■

(Redaktionens kommentar: ämbetet heter nu på svenska "rådgivande ur det uppväxande släktet".)

Elina och Joel Kärn.

Vår tid i Karlskrona

Klas Söderbom
Malmö församling

När man ser tillbaka på sådant som hänt i ens liv, placerar man ofta in det före eller efter en betydelsefull händelse, till exempel "det var före Kristinas födelse" eller "det var efter vår första resa till USA". För både min hustru och för mig själv händer det ofta att vi säger "det var före Karlskrona" och det är bara vi själva som vet att vi menar före vår missionstid i Karlskrona gren.

Jag pensionerades från mitt arbete hösten år 2000 och två år senare var också min hustru Anne-Lise "disponibel", så vi talade med dåvarande stavspresidenten Urban Girhammar och anmälde vårt intresse för att gå på en senior-mission.

Den närmaste tiden därefter spekulerade vi i tänkbara platser i världen som kanske kunde komma i fråga för vår

mission och när president Girhammar kallade oss till ett samtal var vi nyfikna, men inte särskilt förberedda på vad som skulle komma. När han så kallade oss till en mission i Karlskrona, blev vi nog först lite förvånade, men snart insåg vi att om Herren ville ha oss där så ville vi det också. Uppgiften var att bidra till att förbereda Karlskrona gren för att bli en församling i staven. Samtidigt kallades jag till ny grenspresident i Karlskrona medan min hustru Anne-Lise behöll sitt ämbete som president för Hjälpföreningen i staven.

Det är naturligtvis omöjligt att i detalj redogöra för allt som hände under de arton månader som vi hade förmånen att tjäna Herren i Karlskrona med omnejd. Grenen bestod av ett 40-tal aktiva medlemmar, varav flera yngre familjer. Kort tid efter vår ankomst flyttade ytterligare några familjer in. Tack vare aktivt missionärsarbete av flera medlemmar blev flera undersökare döpta, både enstaka syskon och familjer med barn och dessutom återaktiverades några medlemmar, så att vi vid slutet av vår tid där kunde räkna in 80–90 medlemmar på sakramentsmötena.

Jag tanker fortfarande på en familj från Kazakstan, man och hustru i 25-årsåldern.

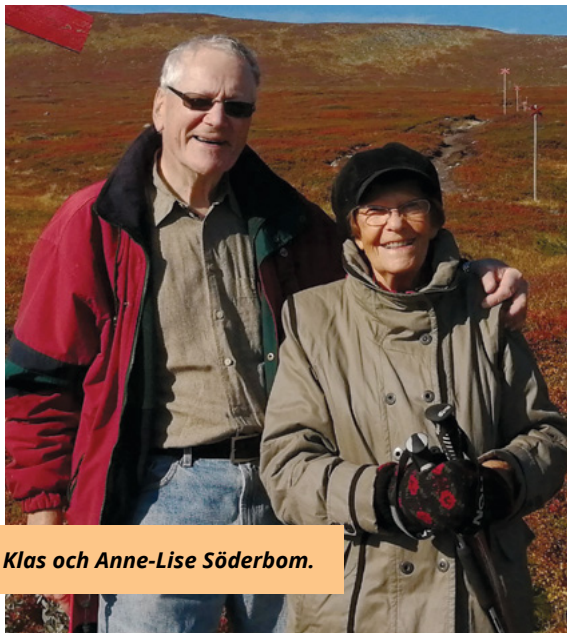

Klas och Anne-Lise Söderbom.

Kazakstan ligger långt borta, långt från Sverige, granne med bland annat Kina och Mongoliet. På grund av politisk ofrihet hade dessa två tagit sig till Sverige, till Karlskrona. De blev döpta och kom trots språksvårigheter trofast till våra möten. Tills de en dag fick myndigheternas besked om att de inte fick stanna kvar i landet utan måste utvisas. Hustrun blev sjuk av oro och vistades en tid på sjukhus, men till slut verkställdes utvisningen. Mitt hjärta blödde för dem. Vem vet vilket öde de gick till mötes?

Ett betydligt trevligare minne gör sig påmint ibland. Heltidsmissionärerna hade ombetts av sin president att tillsammans med grenspresidenter och biskopar under bön välja ut de mindre aktiva medlemmar som skulle besökas. Sagt och gjort, efter bön tillsammans med äldsterna gjorde vi en lista över ett tiotal medlemmar, och jag bad dem komma tillbaka efter en vecka och rapportera. När veckan gått berättade de att de bland annat besökt en syster. Hon hade tagit emot dem, bjudit in dem i sin bostad och berättat att det var bra att de kommit, för hon hade tänkt anmäla sitt utträde ur kyrkan. Efter en stunds samspråk hade äldsterna tackat för sig, bett att få återkomma med exakt besked om hur hon skulle gå till väga för att lämna kyrkan. Ett par dagar senare gick de dit igen, blev väl mottagna och började bära sina vittnesbörd om evangeliet. Jag frågade dem hur det gick vidare med hennes utträde. ”Ja” svarade en av äldsterna, ”hon sa inget om det, och vi frågade inte heller om det. Men innan vi gick därifrån, hade hon lovat att komma till sakramentsmötet på söndag!” På söndagen vankade jag nyfiket innanför ytterdörren och väntade, och mycket riktigt, strax innan sakramentsmötet skulle börja kom en för mig då okänd syster in och jag visste genast vem hon var. Hon förblev sedan en trofast, aktiv medlem.

Som seniormissionär har man sin tid mindre inrutad än de unga missionärerna. Således kunde vi i fulla drag njuta av Karlskrona skärgård och Blekinges övriga vackra natur med exempelvis ängar fulla med blommande orkidéer. Ett och annat besök på den lokala golfbanan var också möjligt. Vi hade stavspresidentens tillåtelse att ta med vår hund Dixie på vår mission och hon bidrog på sitt sätt till missionerandet. Ibland när vi var ute med Dixie blev hon anledning till samtal med främlingar på gatorna runt Jämjö, där vi hade vårt högkvarter, och ofta fann vi då en anledning att sprida kunskap om kyrkan och evangeliet.

Vår tid i Karlskrona var en fin tid. Det var en tid då grenens medlemmar arbetade tillsammans med missionärerna i stor och stark tro. Resultatet lät inte vänta på sig. Under vårt sista missionsår hade vi i genomsnitt ett dop varje månad. Låt mig citera

det som kunde läsas i Sverigemissionens nyhetsblad ”Visionen” från januari 2002 under rubriken The Second Harvest:

— *”Speciellt ett område är en gnistrande diamant. Mirakel sker i allt snabbare takt när den andra skörden verkligen får fäste i Karlskrona. Detta område i Sveriges sydöstra hörn har blivit centralpunkten för missionsarbete i missionen. Genom hårt arbete och Herrens välsignelser har området njutit av stor framgång både vad gäller dop och återaktivering. — Mirakel sker. Karlskrona är platsen att vara på just nu!”* — Vi förstår naturligtvis att Karlskrona grens framgång ingalunda var vår förtjänst. I bästa fall kan man kanske säga att vi fungerade som en katalysator, det vill säga att vi påskyndade en reaktion utan att själva delta i processen. Fortfarande, 20 år efter avslutad mission tänker vi med välbehag tillbaka på vår tid i Karlskrona och på alla vänner vi fick där. Det var en på alla sätt fantastisk tid! ■

Hur många känner du igen?

Inger Höglund
Redaktionen

Den här bilden kom till Liahonas redaktion och vi kan förstås inte undanhålla er detta foto taget vid ett ledarskapsmöte för hela Sverige 1967 eller 1968. Bengt Höglund har med lite hjälp identifierat de flesta, men inte alla. Kanske du känner igen någon annan? Många av Liahonas läsare har säkert sin pappa, morfar eller farfar med på bilden. De flesta finns inte längre ibland oss men vi vet att de tjänade som goda och trofasta ledare i kyrkan i Sverige. En handfull finns dock kvar, vilket vi är glada för.

Titta på bilden och se hur många du känner igen. Titta sedan på vårt ”facit” på sista sidan av de lokala sidorna. Om du känner igen någon av de ”okända“ var snäll och berätta det för Terez Nilsson eller Inger Höglund, så skall vi se till att bilden och allas namn arkiveras på ett tryggt sätt för framtiden. ■

Ny läsning och lyssning

Vandra i tro – Sverigemissionen har gjort en ny hemsida där man samlat mycket information och upplevelser som är relevanta för både medlemmar och vänner till kyrkan. Alla inspelningar som gjorts med svenska medlemmar finns exempelvis samlade här. Du hittar korta beskrivningar om vår tro på svenska. Det går att beställa hem en Mormons bok och man kan också anmäla sin önskan att få prata med missionärerna. Mycket av materialet som finns tillgängligt på hemsidan går att dela med sig av till vänner på sociala medier. Direkt åtkomst finns också till ”Andlighetspodden”, ett slags radioprogram där Louis Herrey är

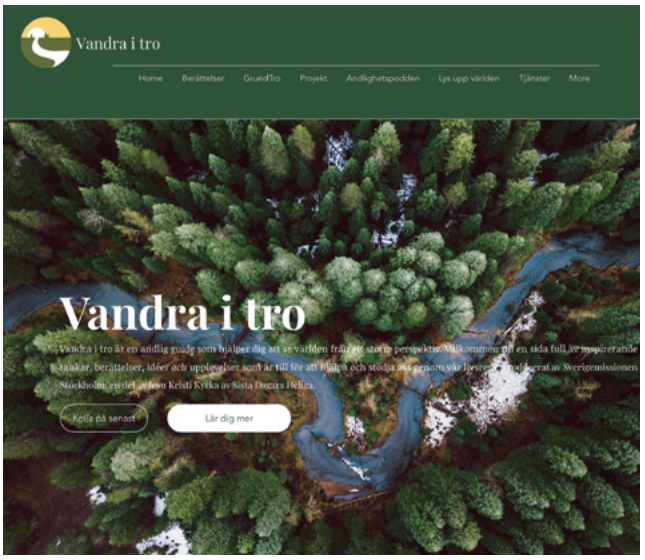

värd. Louis samspråkar på ett fint sätt med personer som har intressanta erfarenheter av tro och andlighet. Börja gärna med att lyssna till det första avsnittet där Louis berättar om sin bakgrund, om sin tro och om egna erfarenheter av andlig vägledning. Från hemsidan kan du prenumerera på podden.

Gör ett besök på hemsidan redan idag. Gå till vandraitro.se

Evangeliebiblioteket – Vi vill också berätta att mycket av det material som tidigare bara funnits tillgängligt på kyrkans engelskspråkiga mobilapp nu finns översatt till svenska. Under ”Hjälp i livet” hittar vi viktiga artiklar om aktuella ämnen som kan bredda våra perspektiv och ge personlig vägledning. ■

Äntligen förenade

Torbern Stålek
Visby gren

I november 2021 var jag med min hustru Deborah i templet i Stockholm för första gången efter det att man öppnat på nytt. Jag skulle äntligen få bli beseglad till mina älskade föräldrar, något som blivit försenat ett år på grund av pandemin. Jag var full av förväntan och kände verkligen i anden att de väntade på att jag skulle göra detta.

Först skulle dop och andra förrättningar göras för min mamma och en avliden bror till mig. Detta gjordes av syskon från Sundsvall och min hustru och mig själv. Sedan skulle då beseglingen äga rum. Vi var tio personer i beseglingsrummet, inklusive beseglaren. Det var stor förväntan i rummet. Anden vittnade för flera i rummet att de avlidna släktingar som jag skulle göra arbete för var närvarande i rummet.

Efter det att mina föräldrar blivit beseglade till varandra kunde jag och två avlidna bröder till mig bli beseglade till dem. Jag kände tydligt genom anden att det som skett blivit godkänt av dem på andra sidan. Flera andra i rummet kunde också känna det. Jag kände mig som en ny människa. Jag hoppas att fler och fler ska upptäcka att man kan bli en hel familj igen genom de heliga förrättningar som sker i våra tempel. ■

Nygifta

Christina Summerhays och Egon Rosqvist har gift sig. Christina har vuxit upp i Utah och i Stockholm, dotter till Lars Summerhays och Susanna Malmqvist. Egon är son till Jean och Tone Rosqvist och har vuxit upp i Göteborg. Egon och Christina bor nu i Boden och tillhör Luleå gren. ■

Christina Summerhays och Egon Rosqvist.

Harry Gustafsson, 22 år.

Släktforskning och familjehistoria, ett livsverk.

En av Harrys sju böcker.

Harry Gustafsson skriver historia

Terez Nilsson
Lokalredaktör

I Västerås gren finns Harry Gustafsson med hustrun Mildred, också hon medlem i kyrkan sedan många år tillbaka. Harry är en man som brinner för både för sin släkts historia och för kyrkans lokala historia. På flera sätt är dessa berättelser sammanvävda. Med iver och stor noggrannhet har Harry skapat en guldgruva för dem som vill lära sig mer om tider som flytt.

Harry har skrivit sammanlagt sju böcker om sin släkt och om kyrkans historia i Eskilstuna och Västerås. Jag har läst delar av dessa böcker och har fascinerats av den precision som finns i hans dokumentation. Min man och jag kunde exempelvis med glädje läsa om hur min svärfar Lars Nilsson (1936–2020) ledde syskonen i Västerås gren som grenspresident mellan 2000 och 2005. På ett detaljerat och uppskattande sätt har broder Gustafsson berättat om grenens möten och aktiviteter, om dop och begravningar. Han har verkligen levandegjort många historiska skeenden som annars bara

Harrys mormor Kristina Brodd Nilsson (t.v.) med familj. Kristinas mor, Maria Jansdotter, överst i bild. Båda var trofasta medlemmar i kyrkan.

Harrys mor Kristina Gustafsson med familj. Harry överst i mitten.

Harry och Mildred på besök i Utah 2005.

fladdrar förbi oss i vår vardag. Jag blir påmind om hur fort tiden går och hur snabbt man glömmer.

Harry Gustafsson är idag 88 år och har planer för sitt skrivande fram till 90–årsdagen i oktober 2023. Harry har en stor familj och för mig var det särskilt spännande att läsa om de aktiva medlemmar i kyrkan som fanns redan från 1882 då Harrys mormor och hennes två bröder blev medlemmar i kyrkan. Även mormors mor och hennes man lät döpa sig tio år senare, 1892.

Vi har satt ihop en kedja med några av Harrys många familjemedlemmar som omfattat evangeliet genom åren. Harrys äldsta son Kenneth bor med sin familj i Utah i USA. Både Kenneth och hans hustru Shauna har tjänat som missionärer för kyrkan, liksom deras son, Kenneth Hyde Gustafsson. Genom Kenneths dotter Ingela har Harry tre barnbarnsbarn, Mason, Noah och Isaac. Denna släktkedja av medlemmar i kyrkan sträcker sig från mormors mor i Närke till barnbarnsbarnet Mason i Riverton, Utah.

Mormors mor – Maria Kristina Jansdotter (1835–1914) döptes 1892.

Mormor – Kristina Stenberg Brodd (1863–1947) döptes 1882.

Mor – Sigrid Nilsson (1897–1990) döptes 1928.

Harry själv – Nils Harry Gustafsson (f. 1933) döptes 1943.

Sonen Kenneth – Harry Kenneth Gustafsson (f. 1957) döptes 1976.

Barnbarnet Ingela – Ingela Kristina Fleischel (f. 1986) döptes 1994.

Barnbarnsbarnet Mason – Mason Nils Gustafsson Pinkerton (f. 2007) döptes 2015.

Några av Harrys fotografier har behandlats med ett program som sätter färg på gamla svartvita bilder. ■

Harry och Mildred på väg till kyrkan i Västerås.

Sonen Kenneth (i mitten) med familj i Riverton, Utah.

Ankommande missionärer

Hela 27 missionärer anlände till Sverige-missionen i samlad skara den första december 2021. Flera av dessa har tjänat i andra missioner i väntan på sina visum. I samma veva kom också äldste och syster McCauley som ska hjälpa till med att fotografera och bevara våra svenska arkiv. De har nyligen avlösts som president och värdinna för templet i Meridian i Idaho. En korttidsmissionär från Stockholms församling finns också i gruppen, äldste Zaya Awisha. Vi hälsar alla nya missionärer välkomna till Sverige och önskar dem lycka till i deras viktiga arbete. ■

Äldste Norton, Utah.

Äldste Erdman, Arkansas.

Syster Welton, Oregon.

Syster Pearson, Wisconsin.

Syster Kemp, Georgia.

Syster Rasmussen, Utah.

Syster Kroff, Utah.

Äldste Carter, Utah.

Äldste Barker, Indiana.

Äldste Peterson, Utah.

Äldste Awisha, Sverige.

Äldste Johnson, Idaho.

Syster Daines, Utah.

Äldste Lewandoski, Utah.

Syster Russon, Kalifornien.

Äldste Smith, Utah.

Äldste Comin, Utah.

Syster Kerksiek, New York.

Äldste Jensen, Missouri.

Äldste Manwaring, Texas.

Syster Shaw, Kanada.

Syster Hammond, Alaska.

Äldste Henry, Utah.

Äldste Motzkus, Utah.

Äldste Soukko, Finland.

Äldste Young, Utah.

Äldste Lucas, Arizona.

Äldste och syster McCauley, Idaho.

Hjälpföreningens julfest i Gävle gren

Carina Bäck
Gävle gren

Sedan mitten av 1950-talet har systrarna i Hjälpföreningen i Gävle gren samlats för julfest i adventstid. Den 2 december 2021 samlades sexton systrar i kapellet för trevlig samvaro. Unga kvinnor var också bjudna. Kvällen inleddes med lite glögg och tilltugg vid ankomsten. Senare avnjöts julgröt med skink- och ostsmörgåsar. Programmet bestod av musiktävlingar och kluriga tankenötter. En stående, efterlängtad programpunkt är det årliga julklappsbytet. Kvällen avslutades med fika och lite allsång. Det är med tacksamhet vi ännu en gång har kunnat träffas i Hjälpföreningen i adventstid för att fördjupa vänskapsband, ha roligt tillsammans och fortsätta med en omtyckt tradition i vår gren. ■

Tjänande i Gubbängen

Stavspresidenten i Stockholms stav, Jakob Hagman, skriver gärna direkt till medlemmarna i stavens Facebookgrupp. Han berättar exempelvis om när han haft möjlighet att avlösa någon från sin mission eller som efter den senaste stavskonferensen då man hade glädjen att ordinera sju bröder till äldster inom det melkisedekska prästadömet. Så här skriver han om en uppskattad aktivitet i stavscentret i november 2021:

Tack till alla som hjälpte till på vår tjänandeaktivitet i Gubbängen igår! Vi var 30–40 personer (unga som gamla, medlemmar, vänner och heltidsmissionärer) som gjorde 520 dubbelmackor med ett litet uppmuntrande budskap på.

Ola Öquist, biskop i Gubbängens församling, ordnar smörgåsar tillsammans med Per och Eva Åkebrand och Ingrid Rydström.

Igår kväll vid centralen i Stockholm och idag vid Medborgarplatsen delades dessa smörgåsar ut till behövande av

Alla smörgåsar levererades med uppmuntrande budskap.

hjälporganisationen ”Gatans vänner”. Ett extra tack till Hjälpföreningen i staven som hade kontaktat hjälporganisationerna och planerat aktiviteten så bra. Detta är evangeliet i praktiken!

”När ni är i era medmänniskors tjänst, är ni endast i er Guds tjänst.” – Mosiah 2:17 ■

Med en gemensam mission

Syster Daniella Mendez och syster Fanny Olguín
Sverigemissionen

Här kommer en hälsning från missionärerna i Sundsvall. Båda tillhör normalt Handens församling och de har varit nära vänner i tre år. De fann varandra när Daniella ensam flyttade tillbaka till Sverige från Colombia där hon bott med sin familj. I samma veva blev Fanny Olguín aktiv i kyrkan igen.

Syster Mendez: Under en lång tid funderade jag på om jag verkligen skulle våga åka på en heltidsmission. Jag hade känt mig manad att göra det, men hade inte fattat modet att ta beslutet. Jag bodde som sagt var i Handen, hos min mosters familj, familjen Midelf. Agneta Midelf och min mamma Kristin Rydgren Mendez är tvillingsystrar. Vid slutet av 2019 valde jag att börja fylla i mina missionspapper. Jag blev kallad till Sverigemissionen och kände stor glädje över att få tjäna i mitt hemland.

Syster Olguín: Jag tjänar en korttidsmission i Sverigemissionen. Det innebär att jag själv får välja hur länge jag vill vara ute på mission. Det kan vara från en månad upp till tre månader. Man får sin egen namnbricka, man behöver inte gå på MTC eller gå igenom templet. Jag står för mina egna kostnader och jag har inte tillgång till “områdesboken” (ett verktyg som missionärerna använder för att schemalägga undervisning).

Systrarna Daniella Mendez och Fanny Olguín.

Syster Mendez: Under förberedelsedagarna brukade jag skicka meddelanden till min vän Fanny för att berätta om mitt liv på missionen. Hon har varit ett stort stöd under min mission. En dag fick vi genom vår missionspresident veta att medlemmar mellan 18–30 år har möjlighet att tjäna en korttidsmission här i Sverige på grund av bristen på missionärer till följd av pandemin. Jag skrev genast till min vän Fanny och uppmanade henne att komma till missionen, vilket hon tackade ja till! Det blev en stor glädje för oss båda att få tjäna i samma mission. Syster Olguín blev kallad att tjäna i Sundsvall och jag tjänade nere i Kungsbacka. Vi hade båda en önskan att tjäna tillsammans, men det är förstås ovanligt att två vänner får tjäna ihop. En lördagsmorgon fick vi båda ett samtal från President Davis. Han berättade för oss att vi skulle få tjäna tillsammans i Sundsvall! Vi blev båda överlyckliga samtidigt som vi tänkte: Hur ska detta gå? Kommer vi ens att få något missionsarbete gjort? Eftersom syster Olguíns hemresedatum kom närmare skulle vi inte få så mycket tid tillsammans. Jag började övertala henne att stanna lite längre så att vi kunde få fira både jul och nyår tillsammans som missionärer! Hur ofta händer det?

Syster Olguín: En vecka innan jag skulle åka hem ringde President Davis och frågade om jag kunde stanna kvar en månad till. Jag visste inte vad jag kände eller vad jag ville och fick en dag på mig innan jag behövde lämna besked. Syster Mendez försökte förstås övertala mig att stanna, men jag kände att jag behövde ett svar från Gud. Dagen efter höll jag en bön före mina personliga studier. I min bön sade jag: Snälla Gud, ge mig ett tydligt svar om jag borde stanna kvar eller inte. Jag vill inte stressa dig, men jag behöver veta nu. Om du vill att jag stannar kvar så gör jag det, men jag behöver din hjälp. Under mina studier läste jag sedan i Jakob 5:70–71 och där stod mitt svar. *”Och det hände sig att vingårdens Herre sände sin tjänare. Och tjänaren gick och gjorde som Herren hade befallt honom och tog med sig andra tjänare, och de var få. Och vingårdens Herre sa till dem: ’Gå till verket och arbeta i vingården av all er kraft. För se, detta är sista gången som jag ska vårda min vingård. För slutet är nära och nästa årstid kommer med hast. Och om ni arbetar av all er kraft med mig ska ni få glädje av den frukt som jag ska lagra för egen del inför den tid som snart kommer.’”* Jag kände att jag skulle stanna kvar, att det här var min ”sista chans” att få tjäna Herren. Jag hade inga tvivel om att Herren behövde mig i sitt stora verk.

Syster Mendez och syster Olguín: Under vår tid tillsammans här i Sundsvall har vi gjort mycket arbete online eftersom vi är ansvariga för en av missionens Facebooksidor, “Släkt Upptäckt”. Mycket av vår tid går också till att hjälpa vår vän Alva som driver en välgörenhetsorganisation, “Helping people in Sundsvall”. Vi åker ofta runt och levererar mat, kläder och möbler till behövande familjer.

Vi har nu även fått möjligheten att tillsammans utbilda en ny missionär från Kanada. Hon heter syster Shaw och vi har så mycket skoj tillsammans. Att tjäna tillsammans har varit en stor välsignelse för oss båda. Vi har utvecklats och lärt oss mycket både om evangeliet och om det som rör vår vänskap. Se till att hitta vänner som bygger upp och stärker dig. ■

Syster Olguín, syster Mendez och syster Shaw.

Avlidna

Hugo Möller.

Hugo Möller från Helsingborgs församling har avlidit. Han var en älskad make, släkting, ”bonusmorfar”, broder och vän. Han blev 83 år gammal. Hugo gifte sig med Maj-Britt när de var i fyrtioårsåldern. En tid senare kom Hugo och Maj-Britt i kontakt med Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga genom vännen Margit Ljungqvist. De döptes och året därpå, 1989, blev de beseglade till varandra i Stockholms tempel. Många minns Hugo särskilt för hans vänlighet, hans fasta handslag och hans orubbliga trofasthet. Han var nästan alltid på gott humör och hans kluckande skratt var mycket karakteristiskt.

Syskonen i Helsingborgs församling genom Glen Helmstad

Per-Olov Petersson.

Per-Olov Petersson från Vendelsö församling har avlidit, 74 år gammal. Per-Olov var son till Elis och Brita Petersson som hade fyra barn, Ann-Britt, Per-Olov, Inger och Lena. Familjen delade hus med morfar och mormor, Petter och Anna Leander, som också var mycket viktiga personer för Per-Olov. Petter Leander döptes redan 1907.

Som många andra på 60-talet gick Per-Olov på en byggnadsmission. Han var med och byggde kapellen i Haga, Finland, och i Malmö.

1969 gifte sig Per-Olov med Gunnel Lindholm och tillsammans fick de barnen Pernilla, Jonathan, Andreas och Josefin. Han utbildade sig till byggnadsingenjör samtidigt som han körde taxi för att försörja familjen. Han arbetade sedan på olika försäkringsbolag som skadeinspektör. Att arbeta med trä var något han verkligen uppskattade. Alla fyra barnen har fått en vagga som han tillverkat när deras första barn var på väg. Han hade stor kärlek till dem som stod honom nära och han älskade när alla var samlade för att fira olika högtider.

I kyrkan har Per-Olov innehaft många olika ämbeten. Han har varit grenspresident i Skellefteå och i Eskilstuna och biskop i Handens församling. Han var även rådgivare i missionspresidentskapet under många år. Under tre år var Per-Olov rådgivare till president Jan Evensen i Stockholms tempel.

Kännetecknade för Per-Olov var hans orubbliga tro på sin Frälsare och på evangeliet. Han har alltid älskat att tjäna sina medmänniskor.

Per-Olov avled oväntat i covid-19, trots försiktighet och trots att han var vaccinerad med två doser. Han har lämnat ett stort tomrum efter sig. ■

Familjen

Dessa är identifierade

Här kommer namnen på dem vi känner igen och vi hoppas att det är rätt. Med er hjälp hoppas vi få veta de återstående namnen.

Sittande från vänster: Evert Perciwall, Christina Höglund, Arne Hedberg, Gunnel Hedberg, Gösta Malm, Reid Johnson, Donna Johnson, Bo Wennerlund, Åke Ternström, Marianne Ternström, Anna Lindbäck, Sirkka Terräsvuori.

Rad två börjar närmast kartan med två okända, sedan Einar Nässtrom, Per-Erik Bodén, George Nilsson, okänd, Lennart Olausson, Werner Åkebrand, Harry Andersson, Arne Karlsson, Karl-Åke Jönsson, Lennart Helmstad, okänd, Bo Cederberg, Sven Arnar, Bill Cowser, okänd.

Rad tre börjar med en okänd som knappt syns, en okänd till, sedan Bertil Johansson, Holger Hardsten, Rune Ågren, okänd, Björn Magnusson, Osborne Sjöholm, Gustaf Palm, Bengt Birberg, okänd, Rolf Dalevall, Eric Martinson.

Översta raden: Okänd, okänd, Georg Hedberg, Tore Bomgren, Bengt Höglund, Elis Petersson, Frank Lindberg, Kurt Schelin, Bernhard Höglund, Tore Ynghammar, Elis Israelsson, Gustaf Mannberg, Gösta Rönnbäck, Gustaf Wiman, Lennart Wiklund. ■

SWEDISH